

DÁTTVA
1989 · VIII · 12 · SZOMBAT

I/86.

» S MOST A DOLOGRA «

ÁRA: 4,80 Ft

**A Népfrent
taktikai titkai?**

(Tudósításunk a 4. oldalon.)

**Vad vádak
vadász-vadászat!**

(Sorozatunk a 3. oldalon.)

**Nem bántja
a szemét(ség)?**

(Írásunk a 2. oldalon.)

Hazafiókák

Magam is jól tudom, hiába keresnénk szótárban a címül választott főnevet. Ott csupán a hazafi és a fióka található meg külön-külön. Az előbbin azonban éppúgy érti a bölcs könyv a „hazáját szerető, érte önzetlenül tevékenykedő embert”, mint a „hazafiságot nagyhangúan színlőt”. Jobban járunk talán, ha a szótó régi jelentését keressük. Páriz Pápai Ferenc kétszázhet éves Magyar-latin szótárában egyenesen azt tartja: „Hazája embernek, a'hol jól vagyon dolgo”. Ez világos beszéd, ezt aligha akarja színléni a nagybetűvel írandó Hazafi, sokkal inkább ezt kívánja. Ne vitassuk el tőle, hogy érdeke mellett joga is van hozzá.

Joga, persze, a hazafiókának is van, mert a fióka jelentése ez esetben „kisfiú”, de a jelző e helyt nem életkort hivatott megmutatni, hanem emberi mértékegységre utal. Ezért aztán a hazafióka olyan (esetleg felnőt) kisfiú, aki hazafinak látszik. Hazafi is — némi megszorítással —, főleg papíron, s leginkább azért, hogy megfelelhessen a Páriz Pápai óta meglévő követelményeknek. Ezt könnyűszerrel teljesítheti is, mert a mai magyar politikai és gazdasági életben hangzavar van; ám aki ügyesen figyel a kórus demokratizálódást óhajtó szövegét, kelő helyezkedéssel hozzátárogthat néhány strófát. Csupán arra kell vigyázni, hogy előbb ne kezdje, s utóbb ne fejezze be mondókáját.

Beszélhet nyugodtan akármiről, de legjobb, ha az éppen napirenden lévő kérdéseket feszegeti. Keményen, harcosan, leleplezően vághat oda... Hova is? Leginkább az esetleg őt is leleplező tényekre. Ha kijelölték posztjára, beszéljen a demokratikus választások szükségességéről; ha alkalmatlan feladatára, ostromozza a hozzánemértőket; ha a sztalinizmus maradványainak gyümölcsét élvezzi, oszlassa el itt a kételyeket. Egy a lényeg: tűnjék úgy, mintha igazi hazafi lenne, s maradjon örök titka, hogy csupán hazafióka. Örökké éhes kisfiú, akiből aligha lesz már felnőtt, igazi hazafi, mert rosszul fogott hozzá. Eleve túlélni szeretné, amit megélnie kellene, részt kér abból, amihez adnia illenék.

Két történet jut eszembe a hazafiókákról. Az egyik, hogy amikor már jó ideje katonák voltunk, s kedve támadt valamelyik tisztnek, vagy tisztnek kiabálni, somolyogva azt kérdeztük egymástól: miért ordít, talán fél? Ám sem tőlük, sem a hazafiókáktól nem érdemes megkérdezni, mert mondanivalójukat láthatóan leplezi hangerejük. S ehhez kapcsolódik a másik történet. Valamikor, 1944-ben Kohn bácsi megunta az örökös üldözöttséget, s hogy biztonságban legyen, vett egy kötegnyi Virradatot, meg más nyilas újságot, és harsány lelkesedéssel áruolta. Ugyan, kinek jutott volna eszébe éppen őt igazoltatni? Negyvenöt januárjában aztán boldogan dobta a szemétkébe, amikor meghallotta az újdonsült napilap rikkancsát: — Megjelent a Szabadság. A hang ismerősnek tetszett. Nem véletlenül: a nyilas körzetvezető borízú tenorja volt. Nocsak, gondolta Kohn bácsi, ez tanult valamit.

Bizony, ha manapság veszi valaki a fáradságot, és visszatelepít képzeltben, vagy akár a valóságban, igen érdekes adalékokat találhat az hazafiókák természetrajzához. Lesz köztük ortodox marxista, akihez képest a mai münnesek is karmelita szűzeknek tűnnek, lesz (nem tudni mitől) egyenes derekú sztalinista, aki ebből akkor is jól élt, s ma sem panaszkodhat. S amellet, hogy tőle leggyakrabban kiadós leckét vehemének a kaméleonok, bizonyos bőrbéli tulajdonságaival még a rinocérosz sem versenghetne vele.

Szerencsére, e nemes lényekkel szemben egyetlen hátránya mégis van a hazafiókának: nem védett. Bár az is igaz, hogy őt, s a hozzá hasonlókat egyelőre a kihalás veszélye sem fenyegeti...

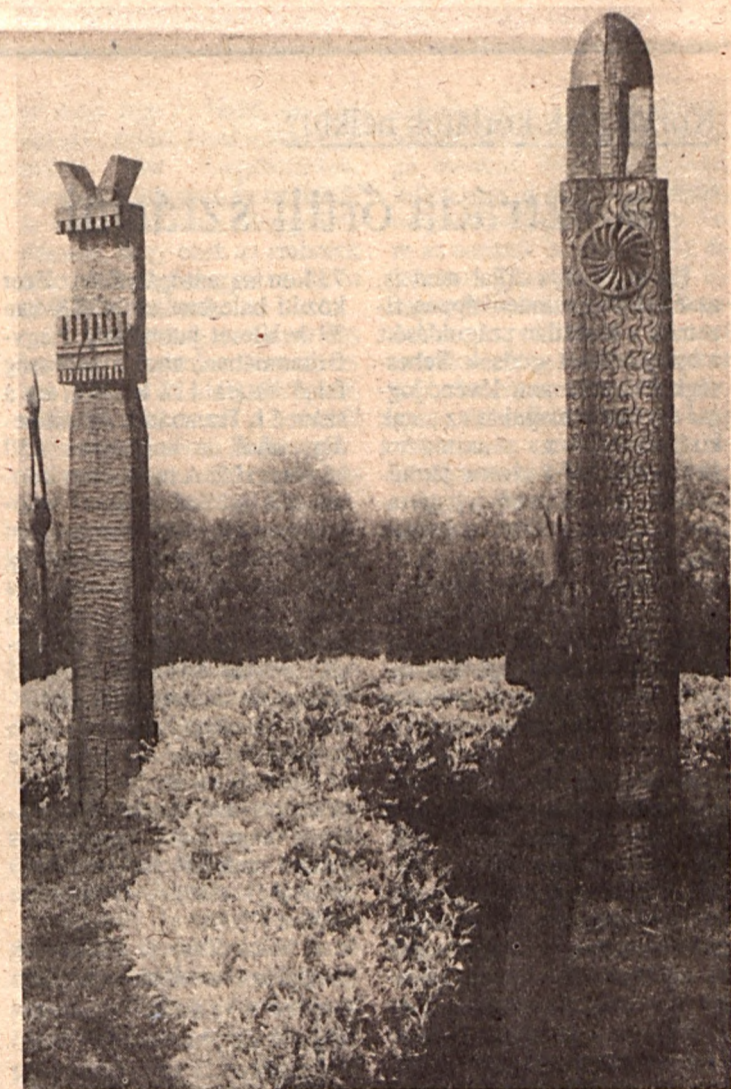
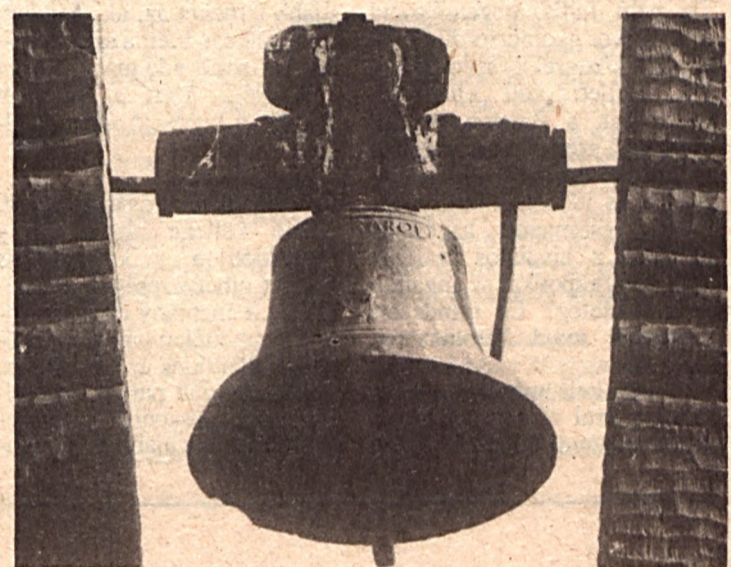
Tóttós Gábor

**Nemzeti
gyásztemetőnk
Mohács**

A mohácsi csatamezőn csend van. Nincs olyan meleg, mint azon az 1526-os napon, amikor nemzetünk következő másfél évszázados sorsa eldőlt. Augusztus 29-ként írnak erről a napról a történelemkönyvek, de a közelmúltban a mohácsi Sztepanov Radovan esperes úrtól érdekes cáfolatot hallottam. Mint elmondta, a csata idején hazánkban még a Juliánus naptár volt érvényben, ami azon a napon szeptember 11-ét írt. Csak később, 1582-ben vezették be a ma is használatos Gergely naptárt, ami visszadatálva az eseményeket tizenhárom nappal, augusztus 29-ét jelölte meg nemzetünk egyik legnagyobb gyásznapjával.

Azt írtam, néhány óra alatt eldőlt a következő századok története. Ez igaz, de ahhoz a néhány órához elhibázott döntések sora, évek óta tartó belső viszály, torzalkodás vezetett. A magyar átok teljesedett be Mohácsnál. Egy nemzet nem volt képes összefogni a vész óráiban, mert az önös érdek féltése, a széthúzás erősebb volt, mint a nemzet sorsáért való felelősségteljes aggodás, tenni-akarás. Tudjuk kiskirályok, önjelölt vezérek, és pártok, csoportosulások torzalkodása előzte meg a csatát. Nem volt az országnak igazi, mindenki által elismert vezetője, így talán a török támadás se kellett volna ahhoz, hogy az ország három részre szakadjon. Ami tudjuk, bekövetkezett. Évszázadok kellettek utána az újbóli talpraálláshoz.

A mohácsi csatatéren béke, nyugalom van. De a stilizált szobrok, kopjafák felkiáltójelként merednek az ég felé, méltósággal és figyelmeztetőn néznek le ránk emlékeztetve a múltra, sugallva, hogy a jövő még a kezünkben van.

— Tamási —
Fotó: Kapfinger András

Szeméthistoria – szemét egy historia

A Balaton-parti szemétszállítás gondjaival foglalkozott legutóbbi adásában az Ablak című TV műsor. Figyelmes tv nézőként megragadott a téma, úgyis mint szenvedélyes, környezete iránt aggódó állampolgárt, úgyis mint balatoni üdülőtulajdonost. Nem kívánom a saját álláspontomat ráerőltetni senkire, ezért a nyári szezonban a tóparttól való távolmaradásomat magánügyemnek tekintem, ugyanakkor hivatalos előfordulásaim miatti felhőborodásomat az említett adás csak tetőzte. A tavaszi lomtalanítási akciók során évenként előforduló visszásságok, el nem szállított szeméthegek, lomok a különböző sajtótermékek ügyeleti anyagaiban rendszeresen megjelennek, az illetékesek utólagos válaszaival egyetemben. Azután minden ismétlődik.

Az állampolgár számára kötelezően előírt szemétszállításba történő bekapcsolódás a kötelező mivolta miatt lett irritáló és visszatetsző. De az állampolgár ezt is lenyelte. De nem tudja megemészteni azt, amikor gyomorfördítő bűzt árasztó közterületi szeméttárolók mellett kell elmennie, ugyancsak a Balaton parton. Vagy az a szemét, nem szemét? És amikor a nyaraló elé szabályosan és időben kitett, fóliazsákba csomagolt háztartási hulladék a hivatalos szállítás után még napokkal az ingatlan előtt díszelg? És mindezért egyszerre majd háromszoros áremelés.

Miért kell mindent az állampolgárral megfizettetni, és miért mindent többször? Miért

nem telik a Balatonon képződő különféle nyereségekből a kultúralt környezet megteremtésére?

Kiagyaldott 1983-ban egy programtervezet, amely a Balaton vízminőségvédelmét hivatott feltárni, és a végrehajtási utasítás során biztosítani. Ez a program felölelte a térségi meliorációt ugyanúgy, mint a termelési szerkezet megváltoztatását a mezőgazdaságban, és a környezet fokozott védelmét a szennyezésekkel szemben. Az akkori Minisztertanácsi határozat feladatvállalói közül már csak a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium létezik, aki szorgalmasan támogatja a terv végrehajtását az esedékes millióiért. A többi szerv azóta átalakult, illetve a jogutódoknak már nem is olyan fontos ez a program és annak megvalósítása. Most megint az állampolgár fejébe az általa nem is annyira óhajtott munkát? Az igaz, hogy ő rontotta el a helyzetet, de esetenként fel-sőbb utasításra.

Es vajon miből vállalja az újabb terheket az, aki úgy érzi nem vétkez? Mert a szorgalmasan befizetett adó már semmire sem elég? Mert a kiagyaldott mindig a kitaláció után dotál-ták?

Somogy fővárosában úgy 70 millió kellene ahhoz, hogy megoldódjon a kommunális szemét elhelyezésének a lehetősége. Pénzhiány miatt az eddigi szeméttelp emeletessé tételéről döntöttek az illetékesek. A Balaton déli partján betel-ében a balatonszentgyörgyi személerakó. Az újabb telep szin-

Új iz Pécsről

Új sör a Sörsorban

Nőnek az igényeink! Ennek számtalan jelét tapasztalhatjuk nap mint nap az élet minden területén, mondhatnám azt is, hogy szerencsére. Hazai sörfogyasztásunkra is jellemző, hogy az olcsó tömegitalok mellett egyre több márkás, jó minőségű italt veszünk magunkhoz — már aki megteheti. Az üzletek polcain egyre-másra tűnnek föl az importált, vagy licenc alapján hazánkban gyártott sörfajták az öt alapítal, a

tén sok tízmillióba kerülne. De honnan?

Talán onnan, hogy adózzon végre Siófokon a nyíregyházi illetőségű vattacukorkészítő, és ne Nyíregyházán. És először próbálja meg önmagát eltartani a Balatonpart, és csak utána az egész országot. Mert ha így megy tovább, jövőre már a szemét miatt lesz megközelíthetetlen a legjelentősebb idegenforgalmi bázisunk.

Azt már csak félve teszem hozzá, hogy szepemlékű nagyapám a Magyar Királyi Államvasutak főművezetőjeként, háztartásbeli feleséggel, két gyermeket egyetemen tanítatva, saját ház felépítése után a fizetéséből hozta létre kis balatoni nyaralónkat, melynél az utóbbi 40 év során, két generáción keresztül a legszerényebb állagmegóvársra is alig tellett.

Született optimistaként erősen bízom abban, hogy különböző háború nélkül is megoldódik a szeméthelyzet és a szezon múltával már nem lesz többé szeméthelyzet.

alfi

Kőbányai, a Borsodi és a Balatoni világos, az Ászok, valamint a Szalon sör mellett.

A múlt hónap eleje óta egy új, eddig ismeretlen címkét, illetve sörfeleséget fedezhetnek föl Dél-Dunántúlon a vásárlók, megjelent a Gilde elnevezésű termék, előállítója a pécsi Pannónia Sörgyár. Mi indokolja a nyugatnémet licenc megvásárlását, ezt kérdeztük Timár Istvántól a vállalat igazgatójától.

— Már jó ideje terveztünk valamiféle hasonló akció, ugyanis az az elvünk, hogy amit mások, máshol kitaláltak, azt nekünk már nem kell. Fejlesztünk pedig kell, gyárunk rekonstrukciója is most folyik.

— Miért pont a Gildét választották?

— Több céggel is tárgyaltunk, az ő ajánlatukat tartottuk a legkedvezőbbnek. A licenc díjat a Borsodi Sörgyár által gyártott malátával ellentételezzük, cégtársunknak pedig forintban fizetünk. Első lépésként a Gilde Pilsener nevű terméket hozzuk forgalomba, egy év alatt harmincezer hektolitert fél literes és 0,33-as palackokban, utóbbit spicc címkével is, ami jelentősen megszépíti az üvegeket. Igaz, hogy a lemosásával viszont vannak gondjaink.

— Másfajta sört is gyártanak majd?

— Igen, a szerződésünk úgy szól, hogy hét év alatt érjük el az évi százezer hektos termelést, s a fajtákat mi választjuk meg. Azért a Pilsenerrel nyitunk, mert a felméréseink sze-

rint a közízlés a kesernyesebb italok felé mozdult el az utóbbi időben.

Egy érdekességet hadd mondjak el az engedélyezési eljárásunkról, amit végig kellett csinálnunk ahhoz, hogy megvásárolhassuk a licencet. Két éve vettük fel a kapcsolatot először a Gildével, az elvi megállapodás után kértük a különböző minisztériumok, hatóságok hozzájárulásait, mire mind megérkezett, s a konkrét tárgyalásokat elkezdhetjük, a németek már rég letettek arról, hogy valaha is üzleti kapcsolatba kerülhetünk egymással, náluk elképzelhetetlen az a hosszúságú átfutási idő, ami nálunk természetes.

— Miben látja az előnyét ennek az üzletnek?

— Számunkra több szempontból is hasznos, a licencvásárlás, egyrészt mert a magyar sörfogyasztók igénye is a magasabb minőségű termékek felé tolódik el, tehát az itthoniakat

is jobban ki tudjuk szolgáltatni, de az sem mellékes, hogy a turistákat is elláthatjuk olyan fajtájú és minőségű termékkel, amelyet otthon megszokott és megszeretett. Ezenkívül az is fontos számunkra, hogy az üzlet keretében gépeket és technológiai ismereteket is kapunk a Gildétől, aminek következtében a többi sörünk minősége is javul.

— S az ára mennyire lesz magas a Gildének?

— Nagyon jó, hogy ezt kérdezi, mert nemrég szabad-áras lett a sör is, mi tehát csak egy ajánlott fogyasztói árat közlünk az üzletekkel,ők azonban annyiért adják, amennyiért akarják, illetve amennyiért tudják. A fél literes palackunkra egyébként tizennyolc forint körüli árat ajánlottunk, ha tehát a vásárló valahol ennél többet fizet érte, akkor arról nem mi tehetünk, hanem a kereskedelem.

Wagner Dezső

Korlátoltak korlátok nélkül?

A sztráda örült sztárjai

Ha autópálya-díjjal nem is, az életükkel mindenképpen fizetnek a korlátlan száguldásért a nyugatnémet autósok. Sebességkorlátozás nem lévén, joggal érezhetik magukat az „utak királyának”: a maximumot „hozzatják ki” kedvenc járművükből, maguk pedig a határtalan szabadság érzetét kapják ajándékba.

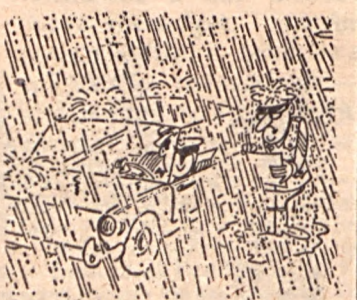
Csak a környezetvédők és a politikusok tiltakoznak, mind- eddig eredménytelenül: az aszfalt-lobby keménységére nem olvad. A nyugatnémet politikai élet személyiségei a liberális-centrumtól balra elsősorban biztonsági okokból szeretnék megbabonázni a rohanást. „Az utak arénája változott” — véli Észak-Rajna-Vesztfália belügy-államminisztere. A közvéleménykutatók adatai azonban azt mutatják, hogy maguk az autósok határozottan ellen- zik a sebességkorlátozás gondolatát — s a kormányzat is őket támogatja. Az autókлубok, amelyek a kérdésben politikai szerepvállalásra kény- szerülnek, szintén a korlátlan száguldásra voksolnak.

A józan ész érvei ellenére a halálesetek száma a sztrádákon nem olyan magas, hogy ezzel hatást lehetne gyakorolni a vezetőkre. A kormányzat is éppen ezt használja ki: Zimmermann szövetségi közlekedési miniszter statisztikákat lóbogtat, amelyek szerint a nyugatnémet autópályák ma is a legbiztonságosabbak közé tartoznak Európában.

Tavaly 8213-an haltak meg közlekedési balesetben az NSZK-ban; ám ebből „csak”

714-en az autópályákon. Ezer közúti balesetre az NSZK-ban 39 haláleset jutott, míg Nagy-Britanniában, ahol a sebesség felső határa 112 km/óra, ez a szám 51, Franciaországban pedig, ahol a korlátozás 130 km/óra, 102. A nyolc ezer kilométeres sztráda-rendszer valóban meglehetősen biztonságos: váza még a hitleri Németország hadiszállítmányai számára épült, mai mércével mérve is alaposan. Így, nem is a biztonság, sokkal inkább a pusztuló környezet és hanyatló egészségük rémével lehet(ne) jobb belátásra bírni az autósokat. De ez sem elég, mert, úgy vélik katalizátorokkal minden megoldható: maga Kohl kancellár is inkább ezek beszerelése mint a sebességkorlátozás bevezetése mellett áll.

A bölcs érvek és ellenérvek csatájában azonban a legfőbb tényező a vezetők feltételezett magatartása, hiszen a korlátozó intézkedéseket nem lenne elég bevezetni, be is kellene tartani. Erre pedig a szabadsághoz szokott nyugatnémet autósok közül a többség nem vállalkozna.

— Irja csak nyugodtan, nekem nem sietős az utam...

Manöken: ma nekem, holnap neked

Alig esckették fel Japán új — három hónapon belül immár harmadik kormányfőjét, máris új botrány felhői sűrűsödnek fölötte a politika égboltján.

A már szinte megszokottá vált „kormányfők botrányai” szókapcsolat a jelek szerint továbbra sem kerül le a lapok címlapjairól. A japán újságok pénteken kitergették egy helyi lap értesülése alapján, hogy Kaifu Tosiki miniszterelnöknek — huszonkét éve tartó házasságából született fia és lánya mellett — van egy törvénytelen lánya is egy volt manöken-től. A hírt először a kormányfő választóköri körében megjelenő Nagoya Times kürtölte szét. Kaifu Tosiki pénteken — egy héttel az eredeti hír megjelenése után — „teljesen alaptalannak” nevezte a lap beszámolóját és követelte, hogy a Nagoya Times kövesse meg őt. Kérdéses azonban, hogy a sajtó ezzel hallgatásra bírja-e. Az „eltitkolt gyermek” állítólag már tíz éves és ha létezik, hát előbb-utóbb felbukkanhat. Az pedig aligha kétséges, hogy a lapok mindent meg fognak tenni a miniszterelnöki cáfolat megcáfolására, ha másképp nem: az anya és a gyermek felkutatásával. A közéleti tisztaság „garde-dame-jakén” fellépő japán sajtó újkeletű leleplezési buzgalma néhány éve még korántsem volt ilyen magától értetődő és a japán politikusok kockázat nélkül megengedheték maguknak, hogy szeretőt tartsanak ki.

Kicsi keleti szoci-lecke

Az Ellenzéki Kerekasztal nyilatkozata

A Német Demokratikus Köztársaság sajtójában olyan — vélhetően hivatalosan sugalmazott — frások jelentek meg, amelyek óvják a magyar népet a kapitalizmus bevezetésétől, a kapitalista és szocialista elemek összekeverésétől a politikában és a gazdasági-társadalmi szférában. Ezeket a megnyilatkozásokat az Ellenzéki Kerekasztalban tömörült pártok és szervezetek visszautasítják.

Az Ellenzéki Kerekasztalban résztvevő szervezetek a magyar nemzet 1100 esztendő közép-európai történelmi tapasztalatainak birtokában ma is vállalják az európai egység megteremtésének reájuk eső feladatát — legalábbis azt, amire erejükből telik. Nem

érezzük normálisan megalapozottnak az NDK vezető személyiségeinek, sajtójának, vagy bármely szervezetének nyílt, vagy burkolt figyelmeztetéseit, amit Budapest címére küldenek.

Az NDK mint a monolitikus pártállam modellje folytatja korábbi tervgazdasági rendszerét, eddig látszólag sikerrel biztosítva annak fenntartását. De mindezt elsősorban annak köszönheti, hogy a legerősebb nyugat-európai gazdasági hatalom, a Német Szövetségi Köztársaság a belnémet gazdasági kapcsolati rendszerben nemcsak saját piacához, hanem közvetve az Európai Közös Piachoz is hozzá tudta kapcsolni

az NDK gazdasági életét, ami felbecsülhetetlen támogatást jelentett és jelent.

Mi őszintén megértjük a német nép egységes igyekezetét Németország mindkét fele fejlődési színvonalának fenntartására.

Történelmi paradoxonként fogadjuk el azt a tényt, hogy az NDK relatíve sikeresnek tűnő államszocialista gazdasági rendszerének a fenntartója és működtetője a Német Szövetségi Köztársaság. De ebből a pozícióból nem várunk, s nem fogadjuk el oktató leckét az NDK egyetlen szervétől és sajtóorgánumától sem, mert nincs ehhez sem politikai, sem erkölcsi alapja. (OS)

Riadalom-reakció helyett koalíció?

Geremek és a reformerek

A lengyel Szolidaritás mozgalom parlamenti csoportjának vezetője kijelentette, hogy az ellenzék hajlandó a „reformkommunistákat” is magában foglaló koalíció megalakítására.

Bronislaw Geremek az olaszországi Castel Gondolfóban adott TV-nyilatkozatában csütörtökön úgy vélekedett, hogy a Szolidaritás júniusi választási győzelme „riadalmat” kelteit a Lengyel Egyesült Munkáspártban. — „Reméljük, hogy ez csak a kezdeti reakció. Mi készen állunk arra, hogy koalícióba lépjünk a reform valamennyi erejével, beleértve azokat is, akik a Lengyel Egyesült Munkáspárt tagjai” — mondta.

A Szolidaritás nemrég az Egyesült Parasztpárttal előzetes meg-

beszéléseket tartott a koalíció megalakításának lehetőségéről. A LEMP szövetségesének számító másik kisebb csoportosulás, a Demokráta Párt szintén jelezte, hogy hajlandó fontolóra venni az elgondolást.

Adam Michnik, a Szolidaritás másik vezető személyisége ugyan- ebben a TV-nyilatkozatban hangsúlyozta, hogy az „alternatív koalíció” létrehozásának járhatósága a két kisebb párttól függ.

— „Az a körülmény, hogy a kommunista párt a háború után először nem rendelkezik parlamenti többséggel, növeli a két kisebb párt manőverezési lehetőségét” — jelentette ki Michnik.

Adam Michnik és Bronislaw Geremek a pápa nyári rezidenciá-

ján, Castel Gondolfóban folyó európai társadalmi szemináriumon vesz részt.

A tanácskozás egyik színterében a két politikust fogadta II. János Pál pápa.

A Lengyel Egyesült Munkáspárt parlamenti csoportjának tagjai esütörtökön Varsóban tanácskozássra ültek össze, hogy megvitat- sák a LEMP vezette többpárti koalíció jövőjét — jelentette a PAP lengyel hírtgyűnkörség. Marian Orzechowski, a parlamenti csoport elnöke az összejövetelen elmondta, hogy találkozott Wojciech Jaruzelski elnökkel és tájékoztatta őt a LEMP-pel koalícióban lévő két kisebb párt lehetséges kiválásáról a koalícióból és a súlyosbodo sztrájkhelyzetről.

Az éhen- és szomjanpusztult dámok

Vad vádak, majd lefegyverzés — Igazság csak a tündérmesékben van

„Kerítésszünk” tovább. Az „ütemterv” előírja, hogy addig nem szabad vadász terület lezárni, amíg a bekerítésre „váro” részben nem biztosították az előírásnak megfelelő mennyiségű vadföldet, s nem készültek el megfelelő számban a mélyfuratú kutak. A kerítés lezárását azonban Gyulajban — mint már legutóbb is említettük — jóval a felkészülés előtt megtették, s mert igen „sietős” volt a dolog, még a barcogási idő befejeződését sem várták meg. Mivel csodálkozom, hogy mélyfuratú kutak szükségeltettek a vadak ivóvíz ellátásához, Kalauz Jenő részletes magyarázatba kezd:

— Kellott a víz az állatoknak. Ezért hamarjában markolók ástak kutakat. De a vízhiány igen nagy volt, minek következtében sok dám és vadászpusztult el. Úgy is, hogy érezve a víz szagát, betörték a kút kerítésén és beleestek a kútnak alig mondható gödrökbe. Egy vadászat alkalmával mindezt elmondtam az egyik politikai bizottsági tagnak. Tudja, mi volt a válasz a megértő bólogatást követően?

— Igazság csak a tündérmesékben van... Nem érdemes hőzöngeni — emlékezik lehanyagoltan Kalauz Jenő. Ennek ellenére nem hagyott föl a dolgok tisztázásával. Szóvatette azt is, hogy a vadaknak nincs elegen-

dő takarmányuk, amit egyébként az Állategészségügyi Állomás vizsgálatai is bizonyítottak. De megtette ezt a vadgazdaságban is szolgáló állatorvos, dr. Magyar Károly is. Később, amikor már javában tartott Kalauz Jenő felháborító kálváriája, a közben messzire költözött állatorvos így írt neki levelében:

„... de végül kiderült és a helyszíni vizsgálat is meggyőzte a bizottságot, hogy az elhullások oka takarmányhiányból eredő eléhezés”.

„1977. októberében a szakdolgozatom megírásával egyidejűleg — a hivatali út betartásával — a Tolna megyei Állategészségügyi Állomás igazgatójának tettem jelentést az előző évek vadelhullással kapcsolatos tapasztalatairól. Ezt a lépést nemcsak hivatali kötelességem diktálta, hanem az a tény is, hogy Németh László igazgatóhoz (Gyulaji Erdő- és Vadgazdaság, A szerk.) írt leveleimet eredménytelennek találtam. Dr. Kovács Jenő igazgató jelentésemet továbbította a MEM-be. Rövidesen „illetéktelen személyé” váltam dr. Kovács Jenő igazgatóval egyetemben, mint ahogyan az Ön részére küldött igazgatói figyelmeztetésből 1977. november 10-én kiderült.”

A levél befejező sorait idézzük még:

„Amennyiben az ügy érdeke úgy kívánja, a gazdaság vezetésével folytatott levelezésemet, illetve az Országos Állategészségügyi Intézet leveleit rendelkezésre bocsátom. Bízom abban, hogy az eljárás során az igazság érvényre jut és Ön tisztázódik a vádak alól”.

Sajnos, Kalauz Jenő elleni vádak nem tisztázódtak, mi több, egyre élesedett az ellene, és az igazságot keresők ellen indított hadjárat. Még annak ellenére sem változott semmi, hogy az égadta világon mindent meg tudott cáfolni — természetesen bizonyítékokkal. Csak egyetlen dolgot nem.

A légitelvételeket nem, melyeket 1978-ban végre megcsináltak, noha Kalauz Jenő ezt az előző években többször is kérte. Igaz, ő a vadak sorsának jobbítása érdekében látta szükségét a létszámbecslésnek, viszont ennek kései elvégzését az ellene szóló bizonyítékok egyikének szánták.

— Nyolc felvételt mutattak. Mindegyik vitatható volt, hiszen nem látszott, hogy vadak vannak-e rajta, avagy sem. En nem végezhettem légitelvényképezést, mert nem volt helikopterem...

— Önt vádolták a vadak túlnépesedésével és elhullásuk-

A csont-bőrre lesóványodott állatok elpusztultak (A kép 1977-ben készült.)

kal egyaránt. A vadállomány szabályozásának szakértő-lensége miatt indítottak Ön ellen fegyelmi vizsgálatot. Ez alapos ellentmondás. Hiszen, amikor jóval korábban rájött a vadhullás okaira, s ezt szóvá tette, dr. Rácz Antal, a MEM vadászati főosztályának vezetője azt mondta, hogy „nem értenek hozzá, képzetlenek”.

— Na és? Számított ez valamit akkor? Az volt a lényeg, hogy koholt vádak alapján találjanak egy bűnöst, akinek a nyakába varrhatnak mindent — mondja Kalauz Jenő, és legyint az egészre. Csak nagynehezen sikerül kiszedni belőle az eljárásról kapcsolatos felháborító módszereket, s a mozaikokból összeállítani, hogyan is zajlott a koncepció per, illetve az azt megelőző fegyelmi vizsgálat.

Például a gazdaság mind a hat hivatásos vadászától beszedték a súlyos bizonyítékokat tartalmazó szolgálati naplókat. Ennek leadását Kalauz Jenő megtagadta, hiszen majdhogynem ez volt az egyetlen olyan dokumentum a kezében, amire a későbbiek során hivatkozhatott. Ekkor felajánlották neki, hogy elmeheg dolgozon valamelyik másik kormány-vadászterületre, csak úgy, „simán”. Ebből sem kért. S csak részben azért, mert Gyulajon született...

Utána már-már fondorlatosan próbálták kicsalni tőle a gazdasággal történt levelezését. Ez sem jött be. Így elvették a vadászfegyvereit. Amikor a rendőrséghez fordult, azt mondták neki: munkaeszközről van szó, jogukban áll azt elven-

ni. Ekkor népgazdasági érdekből átszervezést hajtottak végre a gazdaságban. Rosenberger Pál neveztek ki vadászati igazgatóhelyettesnek, Kalauz Jenő pedig trófeabíró lett. Közben folyt a fegyelmi. Munkügyi döntőbizottsághoz, majd a munkügyi bírósághoz fordult. De mindig veszített. Következtek a bírósági tárgyalások. Nem is tudja már pontosan, hogy hét, vagy nyolc volt-e belőlük? Mint mondja, „ezeken a per-döntő papírjaim nem voltak ott, ami csak a végén derült ki”. Áttették az ügyet Pécsre. Ott azért bizonyos dolgok már kiderültek. Úgyhogy Kalauz Jenő nem bocsájthatták el fegyelmi úton. „Csak elbocsájtottak.” Ez 1979. márciusában történt. A következő esztendő januárjától a Tamási Állami Gazdaságban helyezkedett el a valamikori fővadász — gépkocsi-vezetőként.

— Nem félt?

— Nem. Csak reméltem, hogy van igazság a valóságban is. Közben a fiam elvégezte az erdészeti szakközépiskolát. Somogy megyében kényszerült elhelyezkedni. Igaz, azóta már itthon van. Deák István, az új igazgató fölvetette a gazdaságba. S ma már kerületvezető erdész.

— Azóta? Köszönöm, megvagyok... És valóban nincs már mitől félnem. Jó állásom van, szeretek ott dolgozni... De — elvesztettem mindent.

(A vadászatot folytatjuk. A jövő héten Magyar doktorttal is megismerkedhetnek.)

V. Horváth Mária

D Á T U M

3

Tisztelendők

A kereszténység nem tömegcikk”

Beszélgetés Nagy Istvánnal, a Református Teológiai Akadémia Spirituálisával, a kiskunhalasi egyház lelkészével

Van egy kisközség Mohács térségében, közel a jugoszláv határhoz. Ezt a csendes, kis falut úgy hívják, Kölked. A körzetesítések következtében leépült és elszegényedett települések általános képét mutatja. Kölked a légyfelhők és golyák faluja. Schol másutt nem láttam még annyi golyát, mint itt. Van olyan ház is, melynek a tetején három lakott fénszek is díszel. Ha elfogadjuk azt az állítást, hogy „a kisbabát a golya hozza” úgy mindjárt érthetőbb lesz a falu neve; Kölked.

A mindenhova beszemtelendők legyek és a hosszúcsőrű békafalók kivül van még egy nevezetessége ennek a helységnek. Körülbelül tizenöt éve működik itt egy református konferenciatelep.

Sok-sok munkával, a megüresedett parókiaiból lett kialakítva. A munkálatokat Szabó Mihály lelkész irányította. Jelenlegi formájában tíz éve működik. Nyaranta egyhetes turnusokba jönnek ide, főként református fiatalok. Ezalatt az egy hét alatt kikapcsolódhat, pihenhet, evangélizációkat és előadásokat hallgathat a fiatalok. De a legfőbb, hogy hittestvéreivel együtt lehet. Ebben a légkörben igazi barátságok, vagy

inkább testvéri kapcsolatok szövődnek. Aki el tud mélyülni ebben az egyhetes közös hitéletben, az maradandó élményeket szerez és egy kicsit mindig visszavágyik. En az idén nyáron is felkerestem a kölkedi konferenciatelepet, hogy a kiskunhalasi fiatalokkal találkozhassak. Vezetőjükkal készítettem ezt a riportot.

— Tudom, hogy az előadások témáját előre megtervezitek. Ennek a hétnek mi a témája?

— Nem kevesebb, mint a református egyház. A most zajló változások szükségessé teszik, hogy az egyház dolgairól beszéljünk.

— Össze lehet-e hasonlítani a második világháború előtti és utáni református egyházat?

— A háború befejezésével egy korszakváltás történt. Megszűnt az ezerhétszáz évig tartó konstantinuszi kor. Az úgynevezett államegyház felbomlott. Magyarországon ateista államvezetés jött létre. Bármennyire is kívánatos lett volna, mégsem vált el teljesen egymástól az állam és az egyházvezetés. Hiába is bizonygatták ennek az ellenkezőjét, a szétválás mind a mai napig nem történt meg. A háború után az egyháztól elvették az

iskolát. Ennek az lett a következménye, hogy az egyház elvesztette az ifjúság jelentős hányadát. Ma már mindenki számára látható, hogy a mostani erkölcsi válság az előzőek egyenes következménye. A mai fiatalság nem talál magának ideálokat és nem találja meg a helyét. Ez senkinek sem jó.

— Mondanál valamit a múlt rendszer egyházának előnyeiről?

— Fő előnye, hogy több lehetőség állt rendelkezésre ahhoz, hogy tömegeket érjen el. Ennek árnyoldalai is voltak. A kereszténység nem „tömegcikk”! Sohasem volt az. Mindig kisebbségben volt. Még akkor is, mikor nagy tömegek jártak a templomba. Ma már meg lehet mondani, hogy mennyire felszínész volt az akkori „tömeges hitélet”. Elég csak a templomban felmenni a karzatra és megnézni azokat a rajzokat és irkafirkákat. Mindenesetre nem lebecsülendő tény, hogy azelőtt iskolák, egyesületek és jelentős anyagi bázis állt rendelkezésre a missziós munkához. A kiskunhalasi egyháznak például több ezer hold földje, középiskolája, polgári iskolái voltak. Kilencszázhuszonkettőben az újságok megírták, hogy az évi

tiszta bevétel hatszáz ezer korona. Meg kell mondani azt is, hogy a nagy gazdaság ellenére erős takarékoság, kicsinyes spórolás is jellemezte egyházunkat.

— Mi a véleményed a múltbéli kötelező hitoktatásról?

— A kötelező hitoktatásnak rengeteg előnye és (mint minden „kötelezőnek” úgy ennek is) buktatója volt. Ami kötelező, attól ösztönösen ózkozik az ember. A kötelező hitoktatás fő érdeme, hogy erkölcsi tartást adott. Hogy ez mennyire így van, azt éppen ma látjuk. Nehézsége abból következett, hogy nem lelkészek látják el, hanem hitoktatók és tanítók. Akik között voltak olyanok, akik megcsinálták fizetésért, foglalkozás szerűen. Gyakran a minőség rovására. A módszerekben is lehet kivételről találni. Elég, ha csak arra gondolunk, hogy mogyorófa pálcával és pofonokkal próbálták a tanulókat jobb belátásra bírni. Találkoztam olyan emberekkel, akiket úgy meggyepáltak a hitoktatók, hogy azóta sem teszik be a lábukat a templomba.

— Jelenleg még lehetne oldani a kötelező hitoktatást?

— Az állam nem fog ilyen törvényt hozni, ha nem akar önmagával meghasonlani. Az egyház sem készült (nem is készülhetett) fel erre. Nincsenek ehhez megfelelő számban kiképzett emberek. A mostani pedagógusokra sem lenne célszerű ezt a feladatot rábízni, mert az a kevés is, amit arról ok tudnak, az is inkább negatív beállítottságú.

— A mostani, elmúlófélben lévő rendszer barátai még ott vannak az egyházvezetők között. Hogyan hordozza el ezt a terhet az ifjúság?

— Az ember ne csak akkor szeresse az édesanyját, amikor

az még szép és fiatal, és még nevel és táplál, hanem akkor is, mikor már megöregedett. Az elmúlt negyven év egyházát is vállalunk kell. Meggyőződésem, hogy ezek az emberek önkritikát fognak gyakorolni és önként félreállnak.

— Előfordulhat az a variáns is, hogy „az ember nem szívesen mond le az eddig elért pozíciójáról”. Ekkor mi a teendő? Bízunk a döntést a Jó Istenre?

— Ezeket az embereket lassan, lassan le kell írni. De, szerintem már ok is rájöttek arra, hogy nem lehet a harminc évvel ezelőtti módszerekkel dolgozni. A háború utáni államhatalom szentül hitte, hogy az egyház meg fog szűnni. Politikájának megfelelően alakította ki. Az egyháznak ateista államban kellett élnie. A hatalomnak az volt az elképzelése, hogy ha megszünteti az ifjúsági utánpótlást, úgy az öregek és középkorúak kihalása után az egyház működése véget ér. Rendkívül kemény és adminisztratív eszközökkel, erőszakkal felszámolta a hitoktatást. Az egyházvezetésben is érvényesítette saját akaratát. Bizonyos egyházi tisztségek betöltéséhez is állami hozzájárulás kellett.

— A paritás elv mennyiben volt eszköz az állam kezében, hogy beavatkozhasson?

— A paritás elv azt jelenti, hogy az egyházvezetésben a világiak is részt vesznek. A több száz éves tradíció szerint: az egyházkerületi főgondnoknak olyanok kell lennie, akinek társadalmi becsülete és súlya is van. Bizony ebbe a tisztségbe kerültek olyanok is, akiknek volt társadalmi súlyuk csak egyházi nem volt. Sőt, akadt olyan is, aki kifejezetten a másik oldalon állt. Mindezek ellenére az egyház nem szűnt meg.

Jelenlegi léte, a fiatalság érdeklődése, hihetetlen fogékonysága mutatja, hogy az egyház, jóllehet itt a földön működik, mégsem emberi intézmény. Erre az ateisták is rájöttek. Az állam arra kényszerült, hogy újrarendelje az egyházzal kapcsolatos politikáját. En azt mondom, hogy a hatalomnak is jobb, ha olyan emberekkel tárgyal, akik elkötelezettek. Még akkor is, ha a másik oldalon elkötelezettek. Akiknek elvük, meggyőződésük van, azokkal mindig többre lehet menni, mint azokkal, akik a meggyőződésüket a hasznuknak megfelelően változtatják.

— A református egyház megújulási folyamat előtt áll. Nem kell attól tartani, hogy esetleg egyházzsákadás jön létre?

— Nem vagyunk abban a helyzetben mint a hollandok. Ott ha két ember összevitkozik és hitelvi kérdésekben nem ért egyet, rögtön külön-külön egyházat alapítanak. Meg kell értenünk, hogy a különbözőség nem azonos az ellenségeskedéssel. A református egyház mindig is sokszínű volt. Ebben a változatosságban nagy érték és nagy veszély rejlik. Egy virágoskert annál gazdagabb, minél több fajta, minél több színű virága van. Jézus pedig azt mondta, „...ők is egyek legyenek mibennünk: hogy elhagyják a világot, hogy te küldtél engem.” Ebből az idézetből egyértelműen kitűnik, hogy a különbözőségek ellenségeskedései az evangélium rovására mennek. Nekünk reformátusoknak pedig erre se szükségünk se pénzünk sincsen.

— Köszönöm a beszélgetést.

Figler Csaba

Közelharc egy iskoláért

Életveszélyessé vált egy iskola Nagyatád ötvöskónyi városrészében. Az eset ma már annyira mindennapos, hogy az emberek többsége valószínűleg fel sem kapja rá a fejét. Fölkapták viszont a helybéli, és a hangjukat is fölemelték. De nem ám egy épületért, hanem elsősorban azért, hogy ne kelljen mintegy 40-50 alsótagozatos gyermeküknek nap mint nap, hóban, fagyban és napsütésben a „székelyvárosba” autóbuszozniuk iskolába. És nem is csak az átkos öt kilométeres távolság bántja őket, hanem az, amit talán megfogalmazatlanul, de kismézzett állampolgári tudatuk legmélyén hordoznak: ahogyan elvitték a felső tagozatosokat és a kisegítő iskolásokat, úgy viszik most el innen a kisebbeket is. S ennek egyenes következménye lesz, hogy akik majd csak aludni járnak haza, egyre kevésbé kötődnek a szülőfalujukhoz (szülővárosrészükhöz? — én istenem...) a földhöz, az otthonhoz, s ez az „apróság” tudjuk jól, hisz már többszörösen igazolást nyert az elmúlt években, hogy mi mindenhez vezethet...

Összefogtak hát a helyi erők, s megpróbálták — és próbálnak — mozgatni minden követ az iskola megmentése érdekében.

A Hivatal részéről rideg elutasítás a válasz. A nagyatádi tanács tervszámokat dugtak az orruk alá és az „eklézia” szegénységére hivatkoztak. Tízmillió forint „ebben az öt éves tervben” semmiképpen sem kerül a felújításra — mondták. De ne hallgassuk el a „csereajánlatot” sem, ami annyit tesz, hogy a nagyatádi tanács hajlandó a helyi sportkör autóbuszát iskolabuszává átminősítve az apróságok rendelkezésére bocsátani.

Am a helyiek pártján álló hazafias népfrent-szervezet, az MDF és egyes egyházi vezetők is, kötik az

ebet a karóhoz: máris 500 napnyi társadalmi munkát ajánlottak fel az iskola rendbetételére, s talán kerülne több is, más is, ha lenne remény...

— Július 18-ig türelmesen várunk a döntésre — mondja Madarász Miklós, a HNF ötvöskónyi elnöke. — Akkor a megyei tanácsban tárgyalunk a minket támogató szervezetek és a városi tanács képviselőinek részvételével. De már akkor kilátásba helyeztük, hogy nem hagyjuk annyiban, ha kell keményebb eszközökhöz, akár nyílt demonstrációhoz is folyamodunk. Azóta senki sem keresett bennünket hogy értesítsen a szertintünk helytelen döntés megváltoztatásáról.

— Nem értem az ötvöskónyaiakat — replikázik Hamvas János, a városi tanács elnöke. — Világosan megmondtuk, hogy ebben az öt éves tervben nincs pénzünk az iskola felújítására és hogy átmenetileg van csak szükség a gyerekek buszoztatására.

— Az ötvöskónyiakban viszont valószínűleg működnek — sejtíthető miért — az állampolgári reflexek, s úgy gondolhatják: sokszor becsapták már a magyar embert! Előbb a felső tagozat, s most meg az alsó — persze ideiglenesen — és utána azzal érvel majd a hatalom, hogy hiszen már megoldottuk a problémát, minek itt új megoldást keresni?...

— Ezzel nem értek egyet — így Hamvas János — Az utóbbi időben ugyanis (Ötvöskónyi 1984 óta Nagyatád városrésze -a szerk.) vizet vittünk oda, orvosi körzetet alakítottunk ki, új bolt is nyitott... De az iskolára most valóban nincs pénz...

Hogy az ötvöskónyiak csökönyösek-e, vagy többet tudnak annál, mintsem hagynak magukat hintába tölteni, az egyelőre nem

tudható. Annyi azonban igen, hogy tegnap (pénteken) délután 12 és 15 óra között útlezárási demonstrációt hajtottak végre az Ötvöskónyin áthaladó 68-as úton. Ezzel egyidőben küldöttségük tárgyalta a Művelődési Minisztériumban, Kelemen Elemér miniszterhelyettesel.

A fejleményekről a későbbiekben mi is beszámolunk

Léko Sándor

Az MSZMP tagja független népfrentképviselő?

Kongresszus korábban, és nem Budapesten

Nem túlságosan általános, igaz több helyen módosításra szorult. Így jellemezhető tömören a HNF Országos Tanácsa Ügyvezető Elnöksége által országos vitára bocsátott terve-

zet, amit a HNF Tolna megyei Bizottsága elnöki ülésén tárgyalt meg. A tervezetben álló visszatekintést úgy ítélték meg, hogy az objektív választ ad a mozgalmat ért korábbi kritikákra. Varjas János megyei népfrent titkár ugyanakkor kifogásolta azt a megfogalmazást, miszerint a pártállam hibája az, hogy a társadalmi vita javaslatai, a népfrent törekvései nem kerültek be a jogszabályokba. Mondván: ez részben megvalósult a kifogásolt időszakban is. Feleslegesnek vélte viszont a cseh-szlovákiai és lengyel reformtörekvések elfogadtatásában szerepet vállaló népfrent vezetők kiemelését. Ez ugyanis a mozgalom, és nem személyek ügye.

A társadalmi kérdésekről szólva Börczné dr. Zoltnoki Erzsébet a napvilágra kerülő korrupciókról, közérzetet befolyásoló botrányokról beszélt, javasolta, hogy a népfrent kezdeményezze ezekben a társadalmi morált sértő esetekben az ítélezési gyakorlat szigorítását.

Azt a taktikát tartotta követendőnek, hogy a választásokra pártként lépjen elő, azt követően pedig mozgalmaként működjön tovább a HNF. Már most érdemes azonban gondolkodni a lehetséges koalíciós partnereken, mert szerinte az ellenzéki befolyás, szerveződés megállt a főváros és a nagyvárosok határain, ezt ki kell használni. Szintén egyfajta kortegondolatnak számított az a felvetés, hogy a televízióban népszerűsítsék a HNF programját, elgondolásait. Ez azért is sürgető, mert a közvélemény ma, azonosítja az MSZMP-t a

HNF-fel, tette hozzá Takács József. A dombóvári hozzászóló kifejtette, hogy nem érdekképviseletre kell vállalkozniuk, hanem olyan társadalmi környezet megteremtését kell elősegíteni, ahol az állampolgár önmagát képviselheti. Kiemelte a független, pártoktól mentes képviselő állításának fontosságát, az önálló politikázás jelentőségét. Igaz, ebben nem volt teljes egyetértés, néhányan az MSZMP tagok automatikus kizárására következtettek ebből. A kérdés végül nyitott maradt: mennyire maradhat független az MSZMP tagja a népfrent képviselője?

Többen kifogásolták azt a megkötést; hogy „az állampolgárnak joga van felelősségre vonni bármely közzalkalmazottat hivatalos ténykedéséért”. Ez túl megengedő, anarchiához vezethet, hangzott. Dr. Hulin István népfrent elnök úgy fogalmazta meg ezt, hogy az állampolgárnak közösségi joga legyen bármely közzalkalmazottal szemben felelősségre vonást kezdeményezni. Ennek szükségét az elmúlt időszak tapasztalatai igazolták. Felvetődött a másutt már bevált állampolgári szótári intézmény felállításának gondolata is.

Végül az október végi népfrent kongresszus időpontja ellen jelentette be Takács József kategórikus tiltakozását. Azzal érvelt, hogy későbbi döntés alapján az MSZMP a HNF időpontja elé szervezte meg kongresszusát, így a közvéleményben az a kép alakul ki: a népfrent megint megvárja, mint mond a párt. Az elnökség, a megyei titkár véleményétől eltérően csatlakozott ehhez a gondolathoz és az ügyvezető elnökséghez továbbított javaslatban azt is megfogalmazták, hogy a kongresszust ne a fővárosban, hanem Székesfehérváron tartsák.

K.Zs.

Jelentkezzenek a deportáltak!

Az MNSZ Elnökségének kérése

A Magyarországi Németek Szövetsége (MNSZ) Elnöksége fontos feladatának tartja, hogy eljárjon az 1944-1945 fordulóján a Szovjetunióba deportált-internált, majd azt követően erkölcsi és anyagi kárt elszenvedett magyarországi németek rehabilitációja-kártalanítása érdekében. Az Elnökség célja — saját sorából, szakemberekből és érintettekéből — Rehabilitációs Bizottságot alakít. Hivatalos levéltári források és dokumentumok ismeretében legalább 44 000 német név és származású, főként fiatal férfi és nő került 1944-45 fordulóján a Szovjetunió különböző területein felállított táboraiba deportálként-internálként ún. jóvátételi munkára, jóvátételi közmunkára (német kifejezéssel élve: Verschleppung). Becslések alapján az összes deportált-internált száma 65 000 főre tehető. Ebből a létszámból 27 000 civil férfi, 7 000-nél több nő, továbbá 6 000 körüli fiatalkorú fiú tért vissza Magyarországra. Napjainkban az élők sorában a *legfiatalabbak életkora 60 év körüli* lehet. Becslések szerint 15 000 körül lehet azoknak a száma, akik még életben vannak, továbbá 5 000 körül van azoknak a száma, akik özvegyi jogon igényt tarthatnak erkölcsi, illetve anyagi kártérítésre.

Az Elnökség kéri mindazoknak a jelentkezését, akik erkölcsi-anyagi kártérítésre a fentiek alapján igényt tartanak. A jelentkezéseket **MAGYARORSZÁGI NÉMETEK SZÖVETSÉGE** címre kérjük küldeni (1396 Budapest, Pf.: 495, Nagymező u. 49. I.em.) a következő adatok feltüntetésével:
Név:
Név a deportálásakor:
Szül. hely, év, hó, nap:
Lakhelye a deportálásakor:
Mikor indult el a deportált szerelvény:
Mikor érkezett haza Magyarországra (Debrecenbe): (Ez nagyon fontos, mert a névsorokban a visszakeresés csak így lehetséges.)
Hazaérkezés után mikor lett újból munkaképes:
Hazaérkezés után mikor és hol kezdett dolgozni:
Kapott-e a hazaérkezéskor Debrecenben igazolást? Ha igen, akkor annak száma, keltezése:
(Olvasható aláírás és pontos lakcím)

Budapest, 1989. július

Történéseink

Beszélggettünk a kópor alatt

Tíz éve ugyanúgy nyikorog a vaskapu. A nagyobbik gyerek nyitotta ki most is, már öt éve szertartásosan teszi, ne csak nyikorogjon, zörögjön is. Föl is ébredt a motorzajjal is vegyült szólamra az öregem.

Amióta nyugdíjas mindig ugyanabban a fotelban bóbiskol el ebéd után a jó zsíros falatoktól, na meg a nagyfröccsöktől elnyomva.

— Megjöttetek? — nem várta a választ — Meg is szomjaztál, mi? — bökött a fejelem felém, a szája szélére ráült a huncut mosoly.

Tényleg szomjas voltam, fáradt is. Nem aludtam jól, „front” jött, esni fog az eső. Ittám egy pohárral tisztán. Az utolsó kortyot már nyelvemen táncoltattam, az összeért ft élveztem.

— A szokásos?

— Az hát! A Miklós-barátomtól. Ő nem rontja el a bort, akár-hogy is lesz a szőlővel.

Anyám meg csak aztán kérdezte — miközben a „kicsit” beavatta a hűtőben rejlő titkos finomságokra — mi újság?, amikor az asztalon a leves újra gőzölgött.

A közelmúlttól szüleim soha nem halasztották el megkérdezni tőlem: mi jó vagy rossz várható az országban, milyen híreket hallottam. Oket sorjában az áremelkedések izgatják, mikortól lesz az és az drágább... s a végén ott a sóhaj, még hála a levegő ingyen van.

— Van a fenét — morog az én öregem — tele van ebben a rohadt faluban a kóporral. Attól a rohadt bányától csak a sírban szabadulunk meg. Még jó, csak a fele tudóm szívja a szennyüket — ilyenkor a soha nem imádtott falubéli uraságokra gondol.

Szóval érdeklődnek a friss hírekért s kérdezősködnek, amik ugye röghöz kötött ostoba kérdések az ő korukban, de az élet kényszerítette rájuk teherként. Soha nem magyarázkodtam inkább arra biztattam őket, a rosszabbra készüljenek még. Tisztán is látják a sorsot, nem is ellene ágnak.

Mondom anyámnak: a húshányt is megértük. Csak mosolygott. Amióta nyugdíjas majd felére csökkent a kiutalt szocialista nyugdíjának a vásárlási ereje.

— Nem lesz elég a hús — folytattam, de csak mosolygott, lenézően. Nem engem, nem is a nyugdíját. Meg is zavart. Lázadás helyett mosolyogni?!

— Ehhez van szabadságom. Nem igaz?

Mára már kijut neki is. Lehet a bölcsesség mosolya volt.

— Cukorjegyéről is szóltak már — mondtam tovább egy hírt, mire apám csak legyintett s juttatta eszembe az ő „cukros” voltát.

— Meg aztán nem cukorért áll-nék a sorba, a patika előtt is van sor, ha kapnak egy adag hiánycikk-pótlást — szolt anyám és lesöpörte a cukros témát.

— S a faluban mi a hír? — apám letette a szemüvegét, jelezvén, hogy most megválaszol.

— Hogy mi? Folyton gyűlőseznek. Kommunista, demokrata, paraszt... de csak úgy egymásközta, paraszt... de csak úgy kíváncsi a dumálásra. Még-hogy változás lesz! Itt? Amikor egy volt horthysta tiszt újból a „kivont” kardjával had-onás? Hát ki az, aki ne röhögne

ki, amikor hosszú évekig kommunista titkárként meg eldugta a kardját? Tudod ki itt a tanácselnök? Akit ipari tanulóként oktattam, azt elvámá az előre bölintáso-mat, nem is foglalkozik csak a cigányok ügyével. A bánya meg ontja ránk a port, arra nincs pénz, hogy a húszéves gépeiket lecsere-ljék. Nem is dolgozik ott a cigány...

— No-no. Ne bánisd már úgy a cigányt. Más értékelés alá kerültek, igaz attól még nem lettek egyre szorgosak és jól neveltek, meg a rendőrség sem lett miattuk munkanélkülivé, várd meg a megváltoz-hatatlanok ítélt változását is.

— A szocializmusra is azt találták ki, aztán kiderült róla is mire való — nyugtatam meg az öregem, mert kezdett „fölkúszni” a cukra.

— Vénységére zörögölődik foly-ton, de mihaszna. A tévét is kido-bom. Vitatkozik, kiabál mindenki-vel aki onnan szól ide le — össze-gezte anyám az öreg kitéréseit.

— Na, anyád már megint bölcselkedik, soha nem értett a politikához...

— Te meg sokra vitted...csak a pincében tudok kritizálni!

— A kertben terem-e a sok konyhába való? — szakítottam ketté a kezdődő vitájukat.

— Nem sok lesz az idei görnyedés haszna... én nem is tudom már megint miféle betegségek jöt-tek elő, nem lesz se uborka se pap-rika, a krumpli se lesz elég, de in-kább akkor eszünk babot, mert a piacról a pótlást én nem bírom, tetszik apádnak vagy sem. Aho-gyan apám nézett, válaszul, abból kitűnt ő milyen áldozatokra képes. Imádjá a hasát.

Elég volt körbejárni a kertet. Már megint akkora területet mű-velnek, mi három családnak is sok. Mikor szóvá tettem újra, újra az volt a válasz: de hisz nektek is kell...

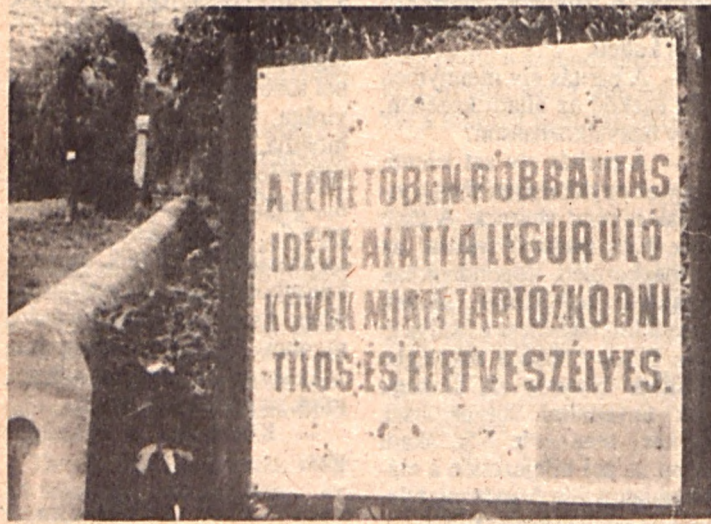
— Lesz e nyáron is közös ki-rándulás? — céloztam az öregem-nek a kérdést, merthogy láttam raj-ta szóvá tegye, vagy inkább hagy-ja a fenébe azt a laktanyát...

— No, lehet idén is róla szó? — hála mosoly csillant szemében. — mondtam anyádnak, amíg moz-dulni tudok megnézem a kiskunfé-legyházi laktanyát, mégiscsak on-nét indultam a frontra az oroszok ellen...igaz jól megverték, mert tényleg annyian voltak...de, ha csak egyszer még lehetne, biz isten megmutatnánk nekik... — hagy-tuk hadd morogjon sokadszor ugyanúgy.

— Lehet, persze. Majd meg-beszéljük. No, de indulunk is haza — ezt már az asszonynak is mon-dtam, hogy szedelőzködjének. A fe-ne egye meg, hogy holnap megint hétfő lesz...

Összecsomagoltunk úgy, mint mindig jól megrakva a csomagtar-tót, egyszerűen nem is tűrnék, ha az üresen maradna. Puszi — puszi. Anyámnak egygel megint többet adtam, s újra megsimogattam ősz haját, s megint kóporos lett a ke-zem.

— filó —
fotó: czakó

A Vidi vidítani kíván

A bal oldalon is lesz mit keresniük

A Videotonból került a tavalyi év legjobb játékosa (Csucsánszky), a gólkirály (Petres), a fehérvári együttes 4. helyével újra a vidék legjobbjá lett, és két éves gyengébb produkció után újra indul az UEFA Kupában. A fociláz érthetően magasra szökött Székesfehérvárott, a szurkolók merész álmokat szövögetnek. Mindenképpen szeretnék, hogy fiatal csapatuk hosszú távon, esélyesként versenybe legyen a pestikkel az elsőségért (sok sikert megélték már de a bajnoki cím még nagyon hiányzik), és az UEFA-hagyomány is ösztönöz. Azt ugyan senki sem írhatja elő kötelezően, hogy — mint 1985-ben — meg se álljon a fináléig, európai sztárklubokat búcsúztasson a Vidi. Am arra számítanak a hívek, hogy az őszi újabb sorsolásokra is hivatalos lesz a Videoton képviselője Zürichbe. ... És még nem beszélünk a majdani válogatottbeli kötelezettségekről, ami Videoton kulcsembereit érinti.

Eppen ezért, a Fehérvár szerzte ünnepeket Kaszás Gábor vezető edző, a felkészülés első és középső szakaszában kondicionálisan szakon megoldozta a fiúkat. Mirko Tintar, az egyik jugoszláv szerzemény szerint is, (aki korábban a Vojvodinánál igazán hozzácsokolt a kemény tréningekhez), alaposan megnyaggatták a fiúkat.

Kaszás július végétől már azon fáradozik, hogy a Videoton tovább csiszolja, finomítsa támadójátékát, amelynek nyíltságával, kockázatvállalásával tavaly is új szint hoztak a honi futballba.

— Petres mellé szerettünk volna még egy csatáregyenéséget, de Kámánt — az érte kért tízmillió körüli, csillagászati ár miatt — nem tudtuk megszerezni —, kezdte mondandóját a szurkolói ankéton Brávácztó, a Videoton sportigazgatója. — Viszont kapóra jött jugoszláv sportbarátunk ajánlata, így került hozzánk a Vojvodina két leszerelt katonája: Tintar és Sprecsak, kik megtetszettek Kaszás edzőnek, és ingyen — ami a mai világban nagy szó! — szerződöttük őket.

— A csatársorban hol veszi számlátba a jugoszláviaiakat, beállításukkal mennyire változik a Videoton támadójátékának arculata? — kérdeztük Kaszás Gábort.

— Tintar jobboldali támadó lesz, Sprecsak pedig középső, de őt sérülése miatt még nem vehetem számításba a rajnál. Támadásainkat úgy építjük fel, továbbra is, hogy kinevezett „középcsatár nélkül játszunk. Nagyon szeretném”, ha a szerzés mellett Csucsánszky egyre hatékonyabb lenne a visszavont középcsatár szerepében, gyakrabban kell együtt-

érkeznie a támadásokkal, remek rúgótechnikájának gólokkal kell kamatoznia. Egyébként a befejezéseknél a középső támadó szerepét Sprecsak is betöltheti majd, aki harcosságánál fogva alkalmas arra, hogy a „húsdarálóban”, némi védelmi túlerővel szemben felvegye a versenyt. De Jónás a szélről közrepre behúzódba szintén találhat réseket. Tintárnak, ha játszik, a jobb oldalon kell majd a védelem mögé kerülnie.

— A jobb oldalon volt igazán veszélyes a Videoton, ezen az oldalon már majdnem úgy egymásba kapcsolódtak, egységben voltak a csapatrészek, mint a Rábánál a Verebes korcsokban. Lesz-e valami hasonló tudatosság a baloldalon?

— A siófoki Qurikót éppen ezért igazoltuk. Kell a baloldalon egy hátsó szervező. Qurikó — régóta ismerem, a Siófoknál edzője voltam — mellett hogy nagy területen játszik, képes lehet betölteni ezt a szerepkört. Támadójátékunk eredményességében meghatározó, hogy mennyire válunk veszélyessé a baloldalon, ahol továbbra is a gólkirály, Petres Tamás a csatár.

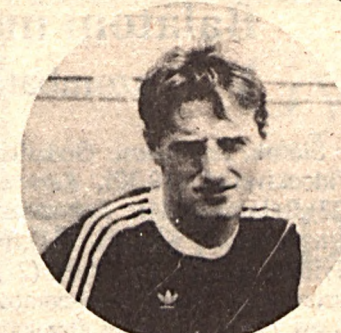
— A védelem egysége megmarad-e?

— Kiválik két rutinos játékos Vég és Novath.

— Annak ellenére, hogy a klubnál jó az utánpótlásnevelés, a posztokra igazolás szükségesszerű. Így került hozzánk a Diósgyőr két fiatal tehetsége a 19 éves Kuttor Attila és a 23 éves Takács József, akik a mostani rutinosabb emberek mellett kitanulhatják a szakmát.

QUIRIKÓ LÁSZLÓ

KUTTOR ATTILA

TINTAR MIRKO

TAKÁCS JÓZSEF

SPRECSAK MIRSAD

— Nem tart attól, hogy beállítsuk az eredményesség rovására megy? Magas a mérce a csapat előtt, sokan bajnoki címről is beszélnek.

— Óva intek mindenkit a túlzott várakozástól. Nagyszerű dolog, érzés volt, hogy tavaly nagyot léptünk előre. Elfogadom a célkitűzést, a Videotonnak a dobogón kell végeznie, de azért ne feledjük az eredményhajhászás közepette, hogy van még csapatépítési feladatunk is. Többek között a fiatalok felhozása, mielőbbi beépítése.

— A szurkolók féltik a saját nevelésű tehetségeket Királyt, Takácsot, Földesit, a Babai-fivéreket, hogy mellőzi és elveszti őket a Videoton.

— Hogy számolunk velük, arra a legjobb bizonyíték: a Videoton szerződött labdarúgói, a jövő embereiként mindannyian ugrásra készen vannak.

— Az ankéton egy veszélyes jelenségre hívta fel a szurkolók figyelmét...

— Igen, mert egyesek „túlszeretik” a játékosokat. Sikk manapság előkelő vendéglátóhelyeken egy társaságban megjelenni Petressel és a többiek-

kel. De ezek a játékosok annyira fiatalok, hogy valójában még gyerekek. Könnyű eltéríteni őket, ami senkinek sem jó. Félttem őket, félttem a magyar focit. Meggyőződéssel vallom: a mai Videotonban, s ezen nem csak az első csapatot értem, van 7-8 olyan tehetség, akik, ha holland környezetben készülhetnének, akkor akár még a Van Basten szintig is eljuthatnának.

Kedves Videoton szurkolók, ne vigyük tévútra őket! Hátha holland millió nélkül is, csak a Sóstói stadionban a kis Kaszás csinál belőlük nagy játékost!

A Videoton kezdő csapata az első fordulóban: Petry-Csonka,

László, Kuttor, Horváth-Máriási, Enmer, Qurikó-Jónás vagy Tintar, Csucsánszky, Petres.

Az NB I első fordulójának műsora:

Szombat:
Videoton-Veszprém (Plasok), Siófok—Rába ETO (Hartmann), Ferencváros—MTK-VM (Molnár L.), Újpesti Dózsa—Tatabánya (Fekete M.)
Valamennyi mérkőzés 19 óra-
kor kezdődik. Békéscsaba—Haladás (Varga L., 17 óra).

Vasárnap:
Váci Izzó—PMSC (Nagy L.), DVSC—Vasas (Győri).
Mindkét mérkőzés 17 óra-
kor kezdődik.

Bálint

Edzések a Hungaroringen

Ki nyer a kanyarban?

A tavalyi Magyar Nagydíj győztese, Senna a boxban
fotó: Kapfinger

Kinek lett jobb a kocsija, Sennának vagy Prostnak?

Másodpercekben kifejezve mennyit jelenthet a két kanyar átvágása, a pálya „kiegyenesítése”? — nagyon sokan erre a kérdésre keresték a választ az előselejtező előtt.

A pilóták gyorsan szolgáltak felelettel, s amint arra számítani lehetett: rögtön 1:30 perc körüli teljesítményeket értek el a 4014 méterről 3967 méterre megkurtított Hungaroringen.

Leginkább Stefan Johansson hívta fel magára a figyelmet az első félóra végén, előbb remek 1:24.783 percet, majd 1:24.238-at száguldott. Féldőben ezzel ő állt a legjobban,

utána Alboreto, Ghinzani és Gachot következett a továbbjutásra jogosító helyeken. Ekkor már 12 tagúra fogyatkozott a mezőny, mert a francia Pierre-Henry Raphanel (Coloni) motorhiba miatt csak két kör teljesítésére volt képes. Számára mindössze hat percig tartott a magyarországi futam... A későbbiekben úgy tűnt, hogy a nyugatnémet Bendt Schneider (Zakspeed) és a francia Philippe Alliot (Larrousse-Calmers) is beleszól a továbbjutás sorsába, de csak rövid ideig tudták birtokolni előkelő helyezéseiket a legjobb négy között. Aztán még egyszer Johansson tette le névjegyét: egy egészen kiváló 1:22.836 perces körrel (csak emlékeztetőül: a brazil Ayrtton Senna nevéhez fűződött az eddigi legjobb edzésidő 1:27.635 perccel), s a végére kiderült, ennél gyorsabban senki sem tette meg a 3967 métert. A hajrában visszaállt a 30 perc eltelté után kialakult sorrend, csupán annyi volt a változás, hogy a második és a harmadik helyen váltotta egymást a két itáliai, Ghinzani és Alboreto.

Johansson immár hatodszor vívta ki a selejtezőből való továbblépés jogát, de először elsőként, ugyanakkor Ghinzani most első alkalommal folytathatja a küzdelmeket. Az idény közben csapatot váltó, s a Tyrreltől a Larrousse-Calmershez igazolt Alboreto még csak másodszor kényserült résztvevővel, s akárcsak két hete Hockenheimben, ezúttal is sikeresen vizsgázott. Csöppet sem meglepetés Gachot továbbjutása, hisz az utóbbi három alkalommal ő nyerte a pénteki ráadásmenetet, összességében pedig most negyedszer jutott a legjobb 30 közé.

V. SporTolna triatlonverseny Domboriban

Zalatnay úszik, Szikora teker, Maracskó fut

A hazai triatlon versenyek közül a tömeges jelenlét, a fesztivál hangulat miatt, az immáron ötéves múltra visszatekintő SporTolna az egyik legkiemelkedőbb. A népszerű Tolna megyei üdülőtelepülésen, Fadd-Domboriban az idén már közel ezer résztvevőt várnak, ami mindenképpen hazai csúcs. A SporTolna kínálatot nyújt a legkülönbözőbb edzettségű hármaspróbázóknak. Az általános iskola alig felsőtagozatosától kezdve, a nyugdíjas korig, mindenki talál számára alkalmas távot, amit piciny (?) edzettséggel is tud teljesíteni. Szombat délelőttől vasárnap délutánig nagyüzem lesz Domboriban. A fesztivál a Pajtás-triatlonnal kezdődik majd a váltóval zárul.

A jó hangulathoz, showhoz kellenek sztárvendégek. A legutóbb kalapot emelhetünk a népszerű rockzenész, Nagy Ferő előtt, aki más helyszínen végigcsinálta az egyik számot. Nos, Domboriban az alábbi a sztárvendégek trió fog egy-egy távot magára vállalva triatlonozni: Zalatnay Cini, Szikora Róbert, Maracskó Tibor. Ez versenyből a buli, s ami már „véresen” komoly, hogy szinte a 24. órában nevezett és induló egyik legnagyobb hazai ász, Kropkó Péter, aki el akarja osztani a kételyeket afelől, hogy ki a legjobb.

V. SporTolna triatlonverseny

I. Triatlon mini országos bajnokság

Augusztus 12. (szombat).

10.00: Pajtás-triatlon (leány, fiú egyéni verseny)
Versenytávok: úszás 250 m
kerékpár 5 km
futás 1 km
16.00: Minitriatlon országos bajnokság
Versenytávok: úszás 750 m
kerékpár 20 km
futás 5 km

Augusztus 13 (vasárnap)

8.30 középtávú verseny
Versenytávok: úszás 2 km
kerékpár 90 km
futás 21 km
(Csak 14 éven felüliek indulhatnak)
9.30: Triatlonváltó (férfi és női csapatverseny)
Versenytávok: úszás 2 km
„Én úszom”
kerékpár 45 km
„Te kerekezel”
futás 10,5 km
„Ő fut”

(Igazolt versenyző a saját sportágában nem indulhat)

Köszöntjük
KLÁRA nevű
kedves olvasóinkat

A Klára latin eredetű név, a clarus melléknevű nőnemű alakjából származtatják, jelentése: világos, fényes, ragyogó, híres, kitűnő, jeles. Származtatják a latin calo (kikiáltók, összehívók) igéből is.

Védőszentjei: Assisi Szent Clara, Szent Ferenc kor- és honfitársa, a ferencrend női ágának (klarisszák) alapítója, a felebaráti szeretet és a türelmes szenvedés példaképe. 1253-ban halt meg.

Boldog Clara, pisai domonkos apáca, 1419-ben halt meg.

A Nap két: 5.36 órákor
nyugszik: 20.03 órákor

A Hold két: 17.10 órákor
nyugszik: 24.43 órákor

Balaton moziműsorok szombat, vasárnap

Siófok, Teremmozi: Godzilla a Mechagodzilla ellen (17.30), Videokivetítő (19.30), Kertmozi: Cocktail (21), Szellemirtók (23); Balatonboglár: Robotzaru (20, 22); Balatonfenyves, Fedett kertmozi: Kalózok (21); Balatonföldvár, Fedett kertmozi: Gyilkos optika (20), Ómen (22); Balatonlelle, Park mozi: Ikrék (szombat 21), Hegylakó (szombat 23), Fedett kertmozi: Szuperhekusok (21), A rémület éjszakája (23); Balatonmária: Nindzsák harca (19.30), No merca (21.30); Balatonszárszó, Fedett kertmozi: Robotzaru (21), Hegylakó (23); Balatonszemes, Fedett kertmozi: Kemény fickók (21), Afrika Expressz (23); Fonyód, Kertmozi: Az ördög jobb és bal keze (21), Schimansky kelepében (23); Zamárdi, Fedett kertmozi: Szellemirtók (21), Schimansky kelepében (23); Cseréfa, Autós mozi: Bűnvadászok (21)

Tánc Tábor Hercegszántón

A „Tanac” délszláv néptánc-együttes első tánc táborát tartják augusztus 20-27-ig Hercegszántón, a Pécsi Ifjúsági Ház rendezésében.

A táborban az együttes tagjai kívül a balkáni és a magyarországi délszláv táncok iránt érdeklődők is részt vesznek. Az együttes vezetőjén, Szávai Józsefen kívül, jugoszláviai vendég koreográfusok is fognak néptáncokat tanítani. A napi hat óras próbák mellett, minden

este táncjáték tartanak a hercegszántói tsz művelődési házában, ahol a Vizin zenekar szolgáltatja a talpalávalót.

A záróműsorán, augusztus 25-én 20 órákor, fellép a Tanac néptánc együttes, közreműködik a Hercegszántói Gyermek és Ifjúság Tánc együttes, Siskovity Lyubica néni, és a Vizin zenekar. A műsor után bált rendeznek a hercegszántói vendéglőben.

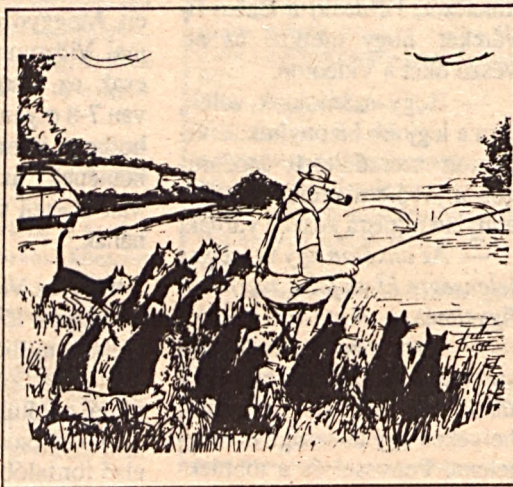
Piaci árak

(Piacfelügyelősek árai)

	Pécs	Szekszárd	Kaposvár	Székesfehérvár
tojás	2,50-4	3-3,20	3-3,50	—
új burgonya	8-12	—	8-10	10-12
sárgarépa (új) kg	vegyes 10-18	csom. 10-24	12-15	csom. 10-14
petrezselyem	—	csom. 8-26	16	csom. 10-14
vöröshagyma kg	10-15	10-22	10-12	10-15
fejeskáposzta	8-10	8-10	8-10	8-10
kellkáposzta	—	—	10-12	12-15
saláta (db)	10-14	—	8-10	8-10
karalábé (kg)	4-8/db	—	10-14	14-16
uborka	25-40	25-68	25-40	30-40
karfiol	25-30	14-40	30	18-25
nyári alma	14-44	13-34	10-15	14-22
paradicsom	16-35	10-30	20-30	20-30
zöldpaprika	25-60	30-80	25-70	30-60
zöldborsó	—	—	20-25	—
fejtett bab 1/2 l. kg.	80-100	—	20	sárgaborsó 16
szőlő	40-60	80-120	50-60	45-60
fokhagyma (db)	—	8-10	z.hagyma 5-6	—
fokhagyma (kg)	80	—	60-70	40-60
paraj	—	—	20	25-30
sóska	—	—	30	25-30
zeller	—	—	—	15-20
gomba	80-250	—	80-160	—
sárgadinnye	20	—	25	20-28
görögdiñnye	10	—	8	12
kukorica	3-4	—	3-5	—
dióhéj	—	—	200-230	300-350
körte	12-35	15-40	15-20	15-30
ősziarack	10-40	28-38	10-30	15-30
sav. káposzta	—	—	—	25-30
mák	100-150	—	90-100	100-110
főzőtök	8-10	—	8-10	10-12
kék szilva	12-20	—	—	12-20
zöldbab	30-40	—	30	25-30
ringló szilva	20-25	—	15-25	—
torma	—	—	—	50-60

Kóbor – macska – zene

Valamikor nagy siker volt a Rolling Stones előadásában „A kóbor macska blues” de alighanem maga Mick Jagger sem hitte, hogy egy napon New York-ban valóban kóbor macskák fognak zongorázni. Márpedig ez történt: a világhírű Steinway cég egyik raktárába beszabadultak az otthontalan nyávogók, és rövid idő alatt tönkrétek több remekbeszabott zongorát. A kár tetemes, mivel egy igazi Steinway-hangverseny-zongorát általában egy évig szoktak készíteni, tízenkét munkás bevonásával. Az ára pedig potom 50.000 dollár. A raktár dolgozói hatalmas „macskatanítási” akcióba kezdtek, ám mindaddig nem jártak teljes sikerrel. A Steinway cég már a város segítségét is kérte a kóbor cicák kiebrudalásában — felhívásuk azonban süket fülekre talált.

— Kamarazene, ének, orgona hangversenyt rendeznek augusztus 13-án 20 órákor a katolikus templomban Tamásiban. Közreműködnek: Gianna Rampazzo, Dino Pinato énekesek, Silvia Gasparini fuvolán, Torido Boldrin oboán, Fabio Reggio fagoton. A vendégszerelő olasz művészeket kívül a magyar Királyné Békefi Stefánia zongora és orgona művész, valamint Lozsányi Tamás orgonaművész mutatkozik be az érdeklődő közönségnek.

Orvosi ügyeletek

Szekszárd péntek este 18 órától hétfő reggel 8 óráig. Felnőtt dr. Szentgáli Gyula u. 2. telefon: 16-828. Gyermek- és fogászati ügyeletek: Mártírok tere 16. telefon: 16-157.

Kaposvár városi ügyelet pénteken 17 órától hétfő reggel 7 óráig, felnőtt, gyermek és fogászati ügyelet címe: Kaposvár, ügyeleti központ, Ezredév utca 13. telefon: 11-005.

Székesfehérvár, központi ügyelet, felnőtt szombat-vasárnap 7-19 óráig, cím: Benke Ferenc utca 25. Fogászati ügyelet szombat-vasárnap 7-19 óráig, címe: Engels Frigyes utca 2.

Pécs. Felnőtt és fogászati ügyelet este 7-től reggel 7-ig a Lánct utcai rendelőintézetben. Gyermekorvosi ügyelet a Gyermekklinika.

6

D Á T U M

1989. augusztus 12.

Rádió, televízió

SZOMBAT

KOSSUTH RÁDIÓ

8.30: Családi tükör. 9.05: Ismét a javából! 10.45: A Rádió Kabarészínű. 12.30: Nyári egyetem a faluról 13.00: Klasszikusok déli órában 13.49: Énekeljünk együtt! 14.10: Ipargazdák. 14.20: Mindennapi irodalmunk. 14.50: Régi híres énekesek műsorából. 15.15: A világlíra gyöngyszemei. 15.25: Új Zenei Újság. 16.00: 168 óra. 17.30: A szülőföld muzikája. 18.45: Szemle. 19.15: P. G. Wodehouse meséli Hello Mr. Mullinert! 20.15: Diskotéka. 21.15: Slágerfilmek-filmklágerek. 21.45: „Hajszálgyökerek”. 22.10: Sporthíradó. 22.25: Európa hangversenytermeiből. 23.47: Régi fúvószenek.

PETŐFI RÁDIÓ

8.08: Színes népi muzsika. 8.40: Öt kontinens hét napja. 9.05: Tövis és virágok. 10.00-12.00: Szombat délelőtt. 12.10: Jó ebédhez szól a nót. 13.05: Daráló. 13.35: Hangok és visszhangok. 14.00-16.55: Magunkat ajánljuk. 14.00: Színről színre. 14.45: Hetet egy csapásra. 15.05: Nagy nevetetek. 15.35: Mikrofonpróba. 16.05: Randevő a Jókai Klubban. 17.05: 4 x 4 — Játék. 18.05: Sport. 18.12: Kiss Károly nótákat énekel. 18.30: Slágerlista. 19.05: A Rádió Dalszínháza. 20.17: Kórkapcsolás bajnok labdarúgó mérkőzésekről. 21.05: Falusi detektív. 21.36: Az ismeretlenségből a világhír felé. 22.20: Country-világ. 23.15-0.14: Éjszakai klub.

BARTÓK RÁDIÓ

8.19: Történelmi orgonák. 9.05: Rossini: Semiramis — nyitány. 9.17: Tiszán innen — Dunán túl. 10.17: Hangfelvételek felsőfokon — Händel: Messiás — oratórium. Közben: 11.21: Valaki nagyot kiált Szemle Ferenc versei. 11.26: Az oratórium közvetítésének folytatása. 13.05: Kívánságműsor szombatban. 14.05: Szenthelyi Miklós hegedű, Szenthelyi Judit zongorázik. 14.30: Hi-Figyelők. 15.00: Lemezbörze helyett. 15.55: Kettősök francia operákból. 16.30: Zenekari muzsika. 17.30: Aranyalbum — komolyzenei archívumunkból. 18.45: Bach: h-moll szonáta. 19.05: Az Északföldet

szimfonikus zenekarának hangversenye. 20.35: Mindennapi irodalmunk. 21.05: Fischer Annie zongorázik. 21.50: Operaáriák. 22.30: Veszélyes nyár.

TVI

8.45: Képzőművészet. 8.50: Tévétorna gyerekeknek. 8.55: Scholsziget. 10.15: A világ nélkül. 11.10: Nas ekran. 11.40: Képzőművészet. 12.50: Betűreklám. 12.55: Forma I. Magyar Nagydíj. 14.10: Régi holland mesterségek. 14.25: Boris Becker. 14.50: Képzőművészet. 14.55: Nem fáj a feje a harkálynak. 16.15: Műsorajánlat. 16.20: „Broadway, Broadway...! 17.05: Reklám. 17.10: Magyarország barlangjai. 17.40: Van benne valami. 18.25: Reklám. 18.30: Szomszédok. 19.00: Népzene zenekarra. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.25: Közlemények. Műsorajánlat. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Stornó. 20.40: A tüzes íjász. 22.20: Reklám. 22.25: Híradó 3.

TV2

16.25: Képzőművészet. 16.35: TV2. 17.30: Kölyökidő-Vakáció. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 19.00: Egy öreg hölgy vállalkozása. 20.38: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.45: Szókésk. kb. 23.20: TV2 Napzárta.

SKY CHANNEL

7.00: The Nescafe UK Top 50. 8.00: Mókagyár. 12.00: Sportmagazin. 13.00: A pankráció szupersztárjai 1989-ben. 14.00: Szombati filmmatiné: A pénteki lány. 16.00: Frank Bough világa. 17.00: The Nescafe UK Top 50. 18.00: Eurosport.

SUPER CHANNEL

7.00: Boogaloo Pooper Doo. 11.00: Egyveleg. 12.00: Turistamagazin. 12.30: Egyveleg. 13.00: Hollywood belülről. 13.30: Egyveleg. 14.00: Thika lángoló fája. 15.00: Folytassa a nevetést! 16.00: Élve vagy holtan. 16.30: Egyveleg. 17.00: Dick Turpin. 17.30: Coca-Cola Eurochart. 18.30: Sport. 19.30: Divatörkép. 20.00: Santa Fe ösvény. 22.00: Angyal Manhattanben. 22.55:

Nemzetközi hírmagazin. 23.25: Legközelebbi rokon. kb. 00.30: Egyveleg.

TV5

16.00: Thalassa. 17.00: Fiatal szőlőtés zenei versenye. 18.00: Tchantchés és a Liège-i hagyományok. 18.30: Hírek, időjárás-jelentés. 18.35: Fondorkodás. 19.30: Muraux-ék. 20.00: Jao D'An Anaon. 21.00: Kiadatlan művek: Történelmi dokumentumok. 21.50: Teleturizmus. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás-jelentés. 22.35: Orvosi szemmel. 00.15: Zene. 00.45: Műsorzárás.

SATI

6.00: Jó reggelt a SATI-gyell! 9.00: Hírek. Időjárás. 9.05: Tévétölt. 9.30: Gazdasági fórum. 10.00: Hírek. Időjárás. 10.05: A Waltonok. 10.50: Pénzügyi ötletek. 11.00: Hírek. Időjárás. 11.05: A hideg orrú kém. 12.35: A házasság egyszerűje. 14.00: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.05: A Flinstone család. 14.30: Mister Ed. 14.55: Az arany lövés. 15.05: A Waltonok. 15.50: Ötlet-állatbarátoknak. 16.00: Tévétölt. 16.25: Az arany lövés. 16.35: Bonanza. 17.25: Utazási ötletek. 17.35: Hírek. Időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: A Colbyk birodalma. 18.45: Híradó. 19.00: Újdonságok a moziban. 19.30: MacGyver. 20.25: Időjárás. 20.30: Maszk és pisztolyok. 21.25: Sporthírek. 21.30: Derek Flint küldi a hulláját. 23.20: A nap hírei, sport, időjárás. 23.30: A halál bölcsőde. 01.20: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 9.30: Nyári program. 10.55: Rádás program. 12.55: Szórakoztató program. 14.15: Tv-kiállítás. 14.25: Egészségügyi szekrényke. 14.30: Kukuratumi. 16.00: Hét tv-nap. 16.45: Hírek. 16.50: Tv-naptár. 17.00: Népzenei műsor. 17.30: Teljes gózzel. 18.30: Dokumentumműsor. 19.15: Időjárás. 19.18: Hírek turistáknak. 19.30: Tv-napló I. 20.05: A mai sport. 20.15: Játékfilm. 22.00: Tv-napló II. 22.15: Hírek turistáknak. 22.20: Rádás program. 00.20: Hírek. 00.25: A vasárnapi műsor ismertetése.

2. műsor: 19.30: Tv-napló. 20.15: Zenei est. 21.45: Hírek. 21.50: A kultúra berkeiből. 22.20: Sportszombat.

22.40: A Drámai Nyári Játékok krónikája — '89. 23.25: Műsorismertetés.

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ

8.30: Énekszóval, muzsikával. 9.00: Gyilkosság Jeruzsálemben. 10.05: Örökzöld dallamok. 10.54: Édes anyanyelvünk. 11.00: Gondolat-jel. 12.15: Harminc perc alatt a Föld körül. 12.45: Rázós úton. 12.55: Népdalkörök pódiuma. 13.20: Mit üzen a Rádió? 14.10: Művészlemez. 15.00: Az áruló. 15.47: A Budapesti Madrigalkörös felvételeiből. 16.05: Zenekari muzsika. 17.00: Gondból gondolat. 17.30: Komolyzenei lemezlovasok. 18.40: Remekírók hangszalagon. 18.43: Moliere vígjátékának rádióváltozata. 20.20: Erdélyi magyar népdalok és táncdallamok. 20.50: Gluck: Orfeusz. 22.57: Az ősz csak hódít. 23.11: Hangszerek, hangszinek.

PETŐFI RÁDIÓ

7.05: A református egyház felőrája. 8.05: A Gyermekrádió bemutatója. 8.55: Rólunk van szó! 9.05: „A dalban éltek” Zenés beszélgetés Gianni Morandival. 10.00: Gálvölgyi Jánosnak hívják. 11.10: Vasárnapi kotték. 12.03: Jó ebédhez szól a nót. 13.05-16.58: Maximális sebesség nincs... 17.05-21.00: Poptarisznya. 21.05: „Székek a Duna fölött”. 21.30: Társalgó. 22.25: A mai dzsessz. 23.15-0.14: „Nézzük a csillagokat is!”

BARTÓK RÁDIÓ

8.13: A XXII. Nemzetközi Varga Tibor hegedűverseny gálahangversenye. 9.21: Porgy és Bess. 10.20: Új Zenei Újság. 10.50: Eszperantó híradó. 11.00: Nagy siker volt! 12.30: Énekegyüttesek felvételeiből. 12.55: Kis magyar néprajz. 13.05: Szemle. 13.30: Debussy művek. 14.10: Bemutatjuk a GIR együttes 1986-os bemutatkozó lemezét. 14.57: A kamarazene kedvelőinek. 16.00: Rádiószínház. 16.40: Magyar zeneszerzők fúvószenekari műveiből. 17.00: Brend Weikl operaférfiak énekel. 17.30: A Nemzetközi Rádióegyetem műsorából. 18.00: Két kvartett. 18.30: Na matjem jeziku. 19.05: In der Muttersprache. 19.35: Zenekari

muzsika. 20.40: Európai Velencében. 21.00: Hi-Fi variété. 22.00: Bartók: Zene húros — ütőhangszerekre és cseleszára. 22.30: Nevek ürügyén.

TVI

9.00: Családi torna. 9.05: Kémény-mesék. 9.25: Aprónép. 9.50: Kerek világ. 10.05: Vonzásban. 10.45: Tűzpróba. 11.35: Képzőművészet. 14.10: Forma I. Magyar Nagydíj. 16.50: Kezek, munka, művészet. 17.20: Betűreklám. 17.25: „Zarandokút”. 17.55: Képzőművészet. 18.00: Műsorajánlat. 18.05: Reklám. 18.10: Delta. 18.40: Reklám. 18.45: Esti mese. 19.00: A HÉT. 20.00: Híradó. 20.15: Mrs. Capper születésnapja. 21.15: Reklám. 21.20: Vers mindenkinék. 21.25: A könyv művésze. 22.05: Telesport. 22.20: Képzőművészet.

TV2

16.25: Képzőművészet. 16.35: TV2. 17.00: A Forsyte Saga. 17.50: Álljunk meg egy szóra! 18.00: TV2. 18.25: Gyerekeknek! 18.46: TV2. 19.00: Washingtoni szerető. 20.32: TV2. 21.15: Halál egyenes adásban.

SKY CHANNEL

7.00: Az erő órája. 8.00: Mókagyár. 12.00: Autó- és motorsport. 13.00: Az autó- és motorsport hírei. 13.30: Divatbemutató. 14.00: Vasárnapi filmmatiné helyett: Az Egyesült Államok tinédzser szépségkirálynőjének megválasztása. 16.00: 2000 után. 17.00: Nagy völgy. 18.00: Eurosport.

SUPER CHANNEL

7.00: Boogaloo Pooper Doo. 11.00: Coca-Cola Eurochart. 12.00: Divatörkép. 12.30: Dokumentumfilm-sorozat. 13.00: Irva vagyon... 13.30: Blake's Seven. 14.30: Dundee és Culhane. 15.30: Euromagazin. 15.45: Egyveleg. 17.30: A holnap világa. 18.00: Európai üzleti hírek. 18.30: Nemzetközi hírmagazin. 19.00: Tracking. 19.55: Időjárás-jelentés. 20.00: The UK Chart Show. 21.00: Shoestring. 21.55: Időjárás-jelentés. 22.00: Bűnös útjam. kb. 00.30: Egyveleg.

TV5

16.00: Rajongók klubja. 16.45: Im-médiás. 17.15: Hiányjelek. 18.30: Hí-

rek, időjárás-jelentés. 18.35: Fondorkodás. 19.30: Bárányhimlő-híradó. 20.00: Champs-Élysées. 21.30: Csillag papiros. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás-jelentés. 22.35: Riportok, hírmagazin. 23.35: Sportmagazin. 00.30: A Procope negyedóra. 00.45: Műsorzárás.

SATI

8.05: Mister Ed. 8.30: A Flinstone család. 8.55: Horoszkóp, műsorelőzetes. 9.00: Fantáziasziget. 9.50: Ötlet-állatbarátoknak. 10.00: Sporthírek. 10.30: Mozifilmjelenések. 10.55: Vallásos szemzőgöböl. 11.00: Műsorelőzetes. 11.05: Fekete erdei melódia. 12.45: A Flinstone család. 13.15: A Waltonok. 14.00: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.10: Ötlet-állatbarátok. 14.20: Az állatok és mi. 14.50: Az arany lövés. 15.00: A törvénytelenség törvénye. 16.30: Utazási magazin. 17.00: Az arany lövés. 17.10: Kalózzér. 18.45: Híradó. 19.00: Próba-szerencse. 19.10: A szép és a bestia. 20.00: Időjárás. 20.10: A kongresszus szórakozik. 21.55: Sporthírek. 22.05: Menekülés közben. 22.55: A nap hírei, sport, időjárás. 23.05: Filmesek órája. 23.20: Élve eltemetve. 0.35: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 9.30: Vasárnap délelőtti gyerekeknek. 11.00: Mezőgazdasági mozaik. 12.00: Fenntartott idő. 13.00: Quo vadis. 13.50: Vasárnap délután. 16.30: Útleírás. 17.05: Játékfilm. 18.45: Ferdi. 19.10: Tv-Fortuna. 19.30: Tv-napló. 20.00: Drámasorozat. 21.00: A csodálatos erdő. 22.30: Tv-napló. 22.50: Hírek turistáknak. 22.55: Rádás program. 00.55: Hírek. 01.00: A hétfői műsor ismertetése.

2. műsor: 10.00: Ma a holnapért. 13.00: Rádás program. 15.00: Sportdélután. 19.30: Tv-napló. 20.00: Tudományos ismeretterjesztő sorozat. 20.45: Hírek. 20.50: Tv-galéria. 21.35: Sportszemle. 21.55: Műsorismertetés.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5. és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

NOVOPRESS

A NOVOTRADE RT.-BARANYAKER LAPJA

Dolgozókat keres? Elfekvő árukészlete van? Szolgáltatásait akarja reklámozni? Termékeit eladni?

FORDULJON HOZZÁNK BIZALOMMAL!

Baranya, Somogy, és Tolna megyében MEGOLDJUK HIRDETÉSI, REKLÁMOZÁSI gondjait. Lapunk mérete A/4-es.

Bővebb felvilágosítással szívesen állunk rendelkezésükre szerkesztőségünkben.

PÉCS, SALLAI U. 1. 7621.
Telefon: (72) 14-212, 32-325
Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.
Telefon: (74) 15-275.

APRÓHIRDETÉS

Barna hordós bárpult három székkel eladó. Érdeklődni: Szekszárd, Hunyadi u. 3. Telefon: 74/12-580

„Kapcsolatteremtő” Országos Társkereső kívánságainak megfelelő házastársat, élettársat, szabadidőpartnert közvetít. Válaszborítékért tájékoztatót küldünk. Levélcímünk: 7632 Pécs, 18. Pf. 68.

A Pálhalmi Börtön és Fogház felvesz hivatásos állományába 35 éves korig sorkatonai szolgálatát letöltött feddhetetlen előéletű, egészségileg alkalmas, 8 általános iskolát végzett férfiakat őri beosztásba. Jogosultság esetén szolgálati lakást biztosítunk. Bővebb tájékoztatást az intézet személyzeti vezetője ad.
Címünk: Dunaújváros-Pálhalma 2407

Hirdetését telefonon is feladhatja!

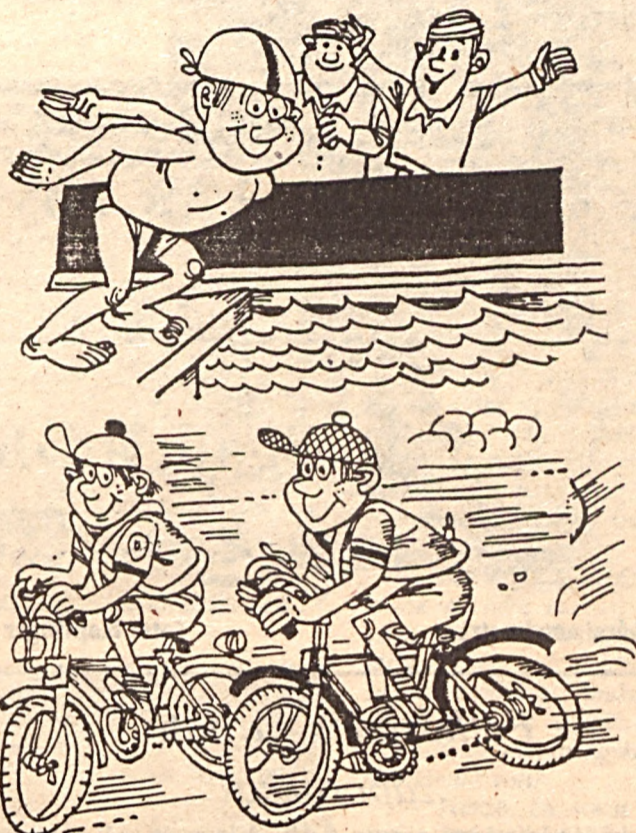
Szekszárdon: (74)	16-277	14-626
	11-946	12-061
	11-109	14-452
	15-271	14-137
	13-603	16-854
	16-184	16-094
	13-773	11-672
	15-271	12-471
	14-137	
Dombóváron: (74)	66-799	65-174
Pakson: (75)	11-173	
Tolnán: (74)	40-476	40-317
Gerjenben: (75)	37-060	

Gyere

Fadd—Domboriba

1989.

augusztus 12—13-án

1989. augusztus 12.

D Á T U M

7

SKANDINÁV MÓDRA

●	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	●
1																
17						18										
19				20					21							
22			23					24					25			
26										27						
28								29				30				
31		32					33					34				
35						36							37			
38			39	40		41										
42			43												44	
45			46							47			48			
49			50									51				
52			53						54	55						
56		57									58					59
60										61				62	63	
64										65				66		
67			68												70	
71				72							73		74			
75			76				77									
79																
82																84
85							86									

1. A beküldendő aforizma 1. része. 2. Az aforizma 2. része. 3. Furcsa, szokatlan. 4. Immár felső tagozatos. 5. Rostnövény. 6. Centiliter. 7. Svéd autók jelzése. 8. Táplálás. 9. Az autó „elke”. 10. Bruttóregisztertonna. 11. Emelet, röv. 12. ... Shankar; szítművész. 13. Kérészetletű. 14. Fontos ipari keményfa. 15. Holland légitársaság. 16. A csokoládé is „ilyen” termék. 17. Vajdasági jugoszláv város. 18. Zalai falu./Képeség. 19. Áradat. 20. Cselekedet./Birói palást. 21. Üszönk (Albán)/Festő (Chinzan). 22. Fürdő, németül. 23. Lakatmárka./Szulfátásvány. 24. Tímea, becéze./Háromhölgy. 25. Szelén./Tapolca mellett lakik. 26. Régi dandártábornok. 27. Táplálkozók./Énekmondás. 28. Jegyzetelgetés. 29. Dirr.../Spárta ógörög neve. 30. Heves megyei község./Bór. 31. Eme. 32. Földbe rejt./Dakota. 33. Az Elba cseh neve./Méter. 34. Gil ... (Lesage)/Parány. 35. Szemet vörösre bög. 36. Borféle./Szellős bányavágot. 37. Román autó./Ragadozó hal. 38. Vietnami autójel. 39. A szén vegyj./A jód vegyj. 40. Liter./Tejes, lisztes szósz. 41. Palló mólókon./Operaénekesnő. 42. Évi párja! 43. Magyar színésznő./Mega. 44. Dehogy./Nagyenyed, románul. 45. Riport eleje! 46. Acélosít./Dél, röv. 47. Fémдарab!/Motívum. 48. Házikó./Fogával őröl. 49. Vizinövény. 50. Pálya jelzője./Szináryalát. 51. Hátára jegyez./Szálkás hal. 52. A végén elrohan! 53. Esetlen kamasz./Testrészt. 54. Kelvin./Kozmikus objektum. 55. Új-guineai./Táncrő (Rudolf). 56. Kelet, röv. 57. Bak./Sumér v. asszír torony. 58. Tűzföldi indián./Szappanmárka. 59. Nektápad. 60. Diszcsereje; havasszépe. 61. Külső oktató./Helyben. 62. Magyar autók jelzése. 63. Oxigén./Földrész. 64. Idéz. 65. D-am. madár./Pénzt letilt. 66. Sereg./Görög istennő. 67. Saját kezűleg. 68. Belga festő volt./Amper. 69. A Kes rendezője./Juttat. 70. E napon./Tárolóhely, lerakat. 71. Rjazany folyója. 72. Révén./A norvég főváros. 73. Newton./Csikos erdei állat. 74. Altatószer./Belga autójel. 75. Délután, röviden. 76. Sunyi./Igazgatóhelyettes. 77. Hajít./Máltai autójel. 78. Milánói képtár./Szófaj. 79. Börtön, régiesen. 80. Toi et ... (Géraldy)/MS. 81. Eppenhogy./Asztácium. 82. Bő kabátfajta. 83. Üledékes közet./Fél őt! 84. Régi rádiómárka./Névelő. 85. A három testőr egyike. 86. Egyberagad.

Rejtvény szerző:
Schmidt János
A megfejtéseket lapunk szerkesztőségébe küldjék be levelezőlapon, szerdán éjfélig.

A Paksi „Vörös Csillag” Halászati Termelőszövetkezet

1989. augusztus 15-én
Dunaföldváron
a híd mellett a Dunán

**megnyitja
halasbárkáját**

Nyitvatartás:

hétfőtől—péntekig 07—17 óráig,
szombaton: 07—12 óráig,
vasárnap: 07—09 óráig.

Várjuk kedves vásárlóinkat!

A legutóbbi rejtvény helyes megfejtői közül az alábbiak nyertek 100—100 Ft-os könyvtalványt: Ráksi Miklósné Göd, Szabó Ferenc Pécs, Farkas István Komló, dr. Oszetzky Györgyné Hőgyész, Brandhuber Zoltán Nagykanizsa.
Az utalványokat postán küldjük el.

Mohácsi asszimetria

fotó: Kapfinger

Felhősödés várható, záporokkal

Sokfelé várható eső, zivatar. A déli, délnyugati szél a Dunántúl északnyugatra fordul és kissé megerősödik. A legmagasabb nappali hőmérséklet 23 és 28 fok között alakul.

Haszon a húson

Nem csak csont lesz

A Kereskedelmi Minisztérium a húsellátás javítására — elsősorban az idegenforgalmi szempontból fontos területeken — felszabadította a tartalékolt hűskészleteket, hogy azok közvetlenül piacra kerülhessenek. A minisztérium, miközben csökkentette a sertés export szállítást, egyeztető tárgyalásokat is folytat a külföldi partnerekkel, hogy a sertéshús helyett részben fogadjanak marhahúst, hogy ezzel is javuljon a hazai sertéshús kínálat.

A húszemeket felkérték a termelés növelésére, valamint arra, hogy a húst elsősorban azokra a piacokra szállítsák, ahol hiány alakult ki. (Ennek nyomán megszűntek a forgalomba hoz, elsősorban közületek számára. A minisztérium közölte hogy folyamatosan figyelemmel kíséri a belső hús-piac helyzetét.

A húsipari vállalatok a hússcsont terméket megváltoztatott áron kívánják forgalomba hozni, amit lehetőségeik, anyagi helyzetük miatt elsősorban az alacsony jövedelműek, nyugdíjas rétegek vásárolnak. A tervezett áremelés az egyébként is nehéz körülmények között élő megélhetési gondjait fokozná, így az áremeléssel a Fogyasztók Országos Tanácsa nem ért egyet, azt ellenzi. E véleményüket a Kereskedelmi Minőségellenőrző Intézet kalkulációs bontásának eredményei is alátámasztják, amelyek szerint 10-10 karaj próbabontásakor az iparvállalatnál csak ezen a mennyiségen és a jelenlegi áron 539,82 forint, a kereskedelemtől 275,08 forint haszon keletkezett. A tervezett áremeléssel az ipar további indokolatlan haszonhoz jutna a fogyasztók — különösen az alacsony jövedelmű rétegek terhére. (MTI)

Tanú, vagy talán más?

Tanúnak hívta egyik kedves olvasónkat a Tolna Megyei Adófelügyelőség. (Név cím, a szerkesztőségben, de értesítéseink szerint többen kaptak hasonló tartalmú levelet, így az egyiket kiemelni felesleges.) A levél felszólítja Olvasónkat, nyilatkozni arról, hogy az egyik szekszárdi magánkereskedőnek mit adott el, a kereskedő miként fizetett, és az árú átvételétől a kifizetésig mennyi idő telt el.

A levél tárgya: adatkérés. Amihez a hatóságnak természetesen joga van. Az állampolgárnak pedig, hogy személyes ügyeiről, jelen esetben az anyagi szorultságból történő használatcikk-eladásról, senkinek se beszéljen. Különösen akkor nem, amikor az írásbeli nyilatkozatból egész más célra felhasználható üggyirat lehet...

—Téjé—

Hétfői

számunkból megtudhatják,

valóban megtizedelik-e a csurgói pedagógusokat

A MÉH a méhgyümölcsért

Megállapodást kötöttek pénteken a MÉH Tröszt és a Peter Cerny Alapítvány képviselői, amelynek értelmében a MÉH Tröszt egymillió forintot bocsát az alapítvány rendelkezésére. A Perinatológiai Kutatásokat Támogató Egyesület keretében működő, „A beteg koraszülöttek gyógyításáért” elnevezésű Peter Cerny Alapítvány célja, hogy Magyarországon speciális

kezelési, szállítási és magas szintű intenzív ellátási módszert vezessenek be az újszülöttek halálozási arányának csökkentéséért. Jelenleg egy speciális mentőautó szolgál erre a célra, de további egészségügyi berendezések beszerzésére is szükség van, így például inkubátorra, lélegeztető készülékekre, ultrahangos szív- és agyvizsgáló berendezésre.

Genfi evangélikus figyelem

Augusztus első napjaiban tartotta évi ülését Genfben az Evangélikus (Lutheránus) Világszövetség vezetõ testülete. Az errõl hazatért Nagy Gyula evangélikus püspök elmondta: a világszövetség az 6 kérésére vette fel napirendjére a román kérdést, a Magyarországra menekülõ erdélyiek problémáinak megvitatását.

Az Evangélikus Világszövetség felhívta a mintegy 55 millió evangélikus képviselõ, összesen 105 tagedyházát, hogy kísérik figyelemmel az emberi jogok romániai megsértésének tényeit, segítsék a kisebbségek ügyének békés megoldását, s nyújtsanak anyagi támogatást a menekültek egyházi gondozásához.

Bel- és külföldi tudósítokkal zsúfolásig megtelt a Belügyminisztérium nagyterme csütörtökön délután a menekültkérdésről tartott sajtótájékoztatón. Hat tévékamera és tucatnyi fotópuska jelenléte is mutatta a különlegesen nagy érdeklődést. A középponti kérdés: mi lesz a százával Magyarországra érkező keletnémet menekültekkel?

A probléma lényege: az emberek mind nagyobb tömege igyekszik végleg elhagyni az NDK-t, ahol az alapjában szocialista rendszer a maga szájköszöregével, mindennapos rendõri zaklatásaikkal, szûkös ellátási viszonyaival és az egész élet szûrkeségével mindenek mondanivaló, csak vonzósnak nem. A magyar-osztrák határon eddig meglévõ magyar mûszaki zár lebontása megkönnyíti a kelet-német állampolgárok engedély nélküli távozását nyugatra. Engedély nélkül pedig azért távoznak, mert saját hatóságaiktól általában nem vagy csak hosszús várákozás után és hátrányos körülmények között (állásvesztés, rosszabb lakásba költöztetés) kapnak kivándorlási engedélyt. Az NDK hatóságainak ez a joggyakorlata ellentétes az

Rejtvényfejtés a BM-ben

emberi jogokkal és a rólunk kötött nemzetközi megállapodásokkal.

A BM sajtótájékoztatóján a problémának ezt a lényegét egyáltalán nem érintették a minisztérium képviselõi. Ehelyett azt fejtették, hogy a hazánkban bújókáló vagy a budapesti NSZK-nagykövetségen bekvártélyozott NDK-állampolgárok, akik nyugatra akarnak kijutni, a genfi nemzetközi konvenció értelmében nem tekinthetõk politikai menekülteknek. Magyarország ugyan az idén márciusban csatlakozott ehhez az egyezményhez, és október elsejéig várhatóan megjelenik a hazai végrehajtási utasítása is, ám ha a BM-en múltik ez sem fog fordulatot hozni e probléma kezelésében.

A Belügyminisztérium ugyanis nem emberi jogi kérdésnek hanem a két ország ügyének tekinti ezt. Holott már csak amiatt is emberi jogi a probléma, mivel a meneküléssel próbálkozók éppen a magyar BM denunciaciója folytán sújtja büntetés a hazájukban.

Több újságíró is megkérdezte: mi indokolja, hogy a magyar hatóságok másképp bántanak a Romániából érkező, mint a kelet-német menekülõkkel, holott legtöbbjük éppúgy nem minõsíthetõ politikai menekültnek a genfi egyezmény ismerve szerint, ahogyan az NDK-ból jöttek sem. Ezt a kérdést azért volt kénytelen három tudósító is feltenni, mert Nagy Károly rendõr-ezredes, a KEOKH vezetője olyan tekervényesen fogalmazta meg válaszában, hogy alig lehetett kihámozni, mit akar mondani. Végül is az derült ki a diszkrimináció indokaképpen, hogy a romániai magyar menekültek ügyét a magyar nemzet gondjának tekinti a BM, és nem menekültkérdés gyanánt kezeli. Amivel nem adott választ arra, hogy a román anyanyelvûek esetében miért hajlandó eltérni a magyar-román vízumentességi megállapodás kikötéseitõl, és miért enged meg, hogy érvényes útiok-

mányok nélkül az országban maradjanak vagy tovább utazzanak nyugatra. A nyakas újságírók végül kihúzták Nagy ezredesbõl, hogy ennek az emberi jogok keserves romániai helyzete az oka. Ami az NDK-beli viszonyokat illeti, a magyar hatóságok azokat nyilván még nem tartják elég keserveseknek ahhoz, hogy a kelet-német állampolgároknak is hasonló méltányos eljárást biztosítsanak.

Itt kapcsolódik be a probléma másik lényeges eleme. A Magyarország és az NDK között 1969-ben megkötött vízumentességi megállapodás értelmében a felek tájékoztatják egymást azokról a jogsértésekrõl, amelyeket a másik fél állampolgárai követtek el országukban. A jogsértõket kiutasítják, illetve átadják a másik ország hatóságainak. Ennek értelmében Magyarországról tavaly 539, az idén pedig már az elsõ félévben is 569 kelet-német állampolgárt utasítottak

ki, és közülük 453 ellen indítottak büntetõ eljárást tiltott határátlépés kísérlete miatt. Ezt a tényt az útlevelekbe ütött bélyegzõ is elárulja. Az így („jogszabály alapján”) denunciaciót kelet-németek ellen aztán a saját országukban is büntetõ eljárás indult.

Az újságírók most azt firtatták, felhagynak-e a magyar hatóságok a denunciacióval. Háromszor is kérdést adtak föl erre vonatkozólag, mert az elsõ válaszokból alig lehetett megérteni, mit akar mondani az ezredes. Végül kiderült: a magyar hatóságok ugyan ezentúl is megakadályozzák a tiltott határátlépési kísérleteket (bár eközben lófegyvert csak önvédelembõl használnak), ám — és ennyi az ígért újdonság — büntetõ eljárást csak azok ellen indítanak, akik az elsõ kísérletre kapott figyelmeztetés után másodszor is megpróbálnak a határon engedély nélkül átjutni.

Tárgyalások indultak az NDK-val arról, hogyan lehet

összhangba hozni az említett 1969. évi kétoldali megállapodást a genfi menekültügyi konvencióval. Minthogy azonban az NDK-ból való kivándorlás és annak az ottani kommunista hatóságok általi megakadályozása normális esetben, vagyis ha a magyar hatóságok denunciaciójának tevékenysége elmarad, csakugyan nem érinti a genfi konvenciót, nehéz megérteni, mennyiben változtatnak majd ezek a tárgyalások a Magyarországon át nyugatra igyekvõ NDK-állampolgárok helyzetén. Más lenne a helyzet, ha a magyar kormányzat elhatározná, hogy emberi-jogi és humanitárius megfontolásokból elõsegíti az országba érkező kelet-németek kiutazását nyugatra, és ebben az értelemben tárgyalna az 1969-es megállapodás módosításáról. Ilyen ígéret vagy bejelentés azonban nem hangzott el a BM sajtótájékoztatóján. (Amellyel különben nem brilliortak a rendezõk: a terjengõs, körmõnfõnt megfogalmazású nyilatkozatot a magyar újságírók is nehezen tudták értelmezni, a külföldiek pedig a tomácslás csaknem teljes hiánya miatt kinlõd-